

POMURSKI VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 6. MARCA 1958
Leto X — Štev. 9 Cena din 10.—

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Predsednik ObLO M. Sobota tov. K. Lutar o obetih za stabilizacijo tržišča

„POCENITI DOMAČE PRIDELKE IN PROIZVODE!“

»Doselej smo bili nemočni in razen politično-moralnega vplivanja nismo imeli sredstev, da bi lahko učinkovito preprečevali podraževanje proizvodov, pridelkov in storitev — je ugotovil domač dejal predsednik ObLO tov. Karel Lutar, nato pa poudaril, da bo treba ukrepe v zvezi s stabilizacijo tržišča dosledno uveljaviti zlasti v štirih glavnih središčih Pomurja, kjer imajo največ delavcev in uslužbencev, torej potrošnikov, ki so vsakodnevno odvisni od ponudbe in povpraševanja na tržišču živil.

Pristojnosti ljudskih odborov v zvezi s stabilizacijo tržišča bo treba v našem lokalnem merilu uveljaviti zlasti pri obrtniških storitvah, pridelkih in proizvodih iz našega okoliša, — je nadaljeval tov. Lutar — saj so bili doslej kmetijski pridelki na domačem trgu čisto dražji kot v večjih potrošniških središčih. Cene so občutno naraščale zlasti pri svežem mesu, prizadete gospodarske organizacije pa so dokazovale, da drugače ne morejo izhajati. Sedaj bomo lahko pregledali njihove kalkulacije in seveda tudi ustrezno ukrepali.

Požari, vzroki in škoda

Samo v murskosoboškem okraju je bilo lani 117 požarov

V lanskem letu je bilo v murskosoboškem okraju 117 požarov (v Sloveniji 1143). Škoda, ki so jo ti požari povzročili v Sloveniji, znaša po cenitvah 696.940.611 dinarjev. Če bi k temu prišteli še vrednost objektov in materiala, ki so ga gasilci obvarovali pred ognjem, bi ta številka presegla več milijard dinarjev. Pri tej oceni niso upoštevani življenja, ki jih ob požarih rešujejo gasilci, dalje škoda, ki jo je praktično težko oceniti (uničene ali obvarovane kulturne in umetniško zgodovinske vrednote, znanstveni izsledki itd.).

Vprašanje na je, če smo kot državljani in člani družbe storili dovolj za preprečenje požarov in sploh za varnost ter za obvarovanje skupne in zasebne lastnine. Z družbenimi sredstvi smo zgradili in še gradimo ogromne objekte težke industrije ter nešteto objektov za lahko in drobno industrijo. V trgovskih in obrtnih obratih so velike zaloge surovin in blaga za široko potrošnjo, največkrat v zelo neprimernih skladiščih (v lesnih zgradbah, barakah itd.). Tudi na vaseh imamo strojne lope za mehanizacijo, garaže, delavnice itd. Kmetijske zadruge gradijo nova skladišča, trgovine ter zadružne domove. Imamo tudi vzorne kmetijske poskusne in proizvodne obrate, moderne hleve, skladišča itd. Vse to pa žal ni dovolj zavarovano pred požari.

Tu ne gre za zavarovanje pri DOZ. Gre za pomanjkljivosti, ki jih lahko imajo že konstrukcije zgradb. Pogosto ne upoštevamo dovolj predpisov o požarno-varnostnih ukrepih pri raznih objektih. Tudi malomarnost in površnost sta pogosto vzrok požarov, predvsem v gospodinjstvu, v obrtnih delavnicah pa površnost in nepravilna uporaba zaščitnih sredstev. Pogost vzrok požarov je tudi nepoučenost ljudi, ki opravljajo za ogenj nevarna dela. Tu so še požari v gozdovih, na žitnih poljih, poglavje zase pa so požari, ki jih povzročajo otroci v šolski in predšolski dobi.

V dneh od 3. do 9. marca imamo v Sloveniji požarno-varnostni teden. Namen tega tedna je seznaniti in opozoriti celotno prebivalstvo na škodo, ki nam jo vsako leto povzročajo požari. Zelo koristno bo, če v tem tednu s svoje strani pripomoremo k omejitvi požarov in s tem tudi zaradi njih nastalih škod.

Jurij Certane

li, vendar tako, da bomo pri tem upoštevali gospodarski račun proizvajalca in koristi potrošnika, saj gre za odpravo anomalij v cenah. Te anomalije so se pojavile na vsej poti blaga od proizvajalca do potrošnika. Kaj je, recimo, zalego, če je radensko slatinsko podjetje pocenilo steklenico slatine za 2

„Okrepiti inšpekcijsko službo!“

Predsednik Sveta za blagovni promet pri ObLO M. Sobota tovariš Ernest HOJER je ocenil ukrepe za stabilizacijo tržišča kot pozitivne za potrošnike. Po njegovem mnenju je prav, da mora veljati določen red tudi pri tistih, ki so izkoriščali pomanjkanje tega ali onega blaga na tržišču za navijanje cen. Marsikdaj je bila kriva tudi proizvodnja, čeprav so očitki leteli pretežno na trgovino. Tudi po novem letu so nekatera podjetja podražila svoje izdelke, kar bomo v skladu z uveljavljenimi predpisi tudi poročali pristojnim činiteljem, in nadaljevali:

»V lokalnem merilu bo treba uveljaviti ukrepe za stabilizacijo tržišča zlasti pri prehranbenih potrebščinah in deficitarnih izdelkih (emaj-

dinarja, če pa je cena na tržišču ostala ista kot prej!

Tov. Lutar je tudi dejal, da bodo ukrepi za stabilizacijo tržišča v lokalnem merilu dobili močno podporo v uveljavljenih ukrepih glede na odkup kmetijskih pridelkov, živine itd. Z regresiranjem in izključno pooblastitvijo poslovnih zvez in kmetijskih zadrug za opravljanje teh poslov bodo že na sedanjih stopnjah odpadli številni vmesni členi, ki so podraževali

blago. Tudi na našem terenu bo prenehalo »šarjenje« različnih odkupnih podjetij, ki so svojevoljno navijala cene kmetijskemu blagu in tako povzročala največ zmede na domačem trgu.

JOSKO SLAVIČ,
podpredsednik OLO
M. Sobota:

»Odlok o kontroli cen je za današnje razmere popolnoma pravilen, saj so nekateri delavski svetovi naše splošne težnje slabo razumeli, predvsem glede cen nekaterih predmetov za široko potrošnjo.

V Pomurju ne moremo imeti nobenih pomslekov proti izvajanju tega odloka, ker to niso takšni administrativni posegi, kot to posamezniki tolmačijo. Nedvomno bo ta ukrep pripomogel k izboljšanju življenjskega standarda in je v tem njegova pozitivnost.

Berite ostale sestavke naše ankete v stabilizaciji tržišča na 2 strani!

lirana posoda, tehnični material, dvokolesa, nekatera kmetijska orodja itd.), katerih še ni dovolj na tržišču, vendar zato še ni nobenega razloga, da bi jih podraževali.

»Skupni jezik« bo treba najti tudi s podjetji, ki zalagajo domači trg s kmetijskimi pridelki, mesom in drugimi živilskimi potrebščinami, da bo konec »mešanju« cen in da bodo središča naše pretežno kmetijske pokrajine cenejša pri kmetijskih pridelkih, kar je bilo doslej večkrat narobe. Pričakovati je, da bodo vsaj večje kmetijske zadruge iskale stalne neposredne zveze z domačimi potrošniki. Za dosledno uveljavljanje teh ukrepov bo potrebno okrepiti inšpekcijsko službo, kar bo predvsem naloga našega sveta.

FRANC LUBEJ, PREDSEDNIK OZZ CELJE, KANDIDAT ZA ZVEZNI ZBOR KMETIJSKE SKUPINE V OKRAJIH:
MURSKA SOBOTA, MARIBOR IN CELJE:

Bistveno: VELIKA IN MODERNA PROIZVODNJA

Ustvarjanje materialnih pogojev za doseganje boljše življenjske ravni in usmerjanje vseh naporov za izboljšanje razmerij v državni plačilni bilanci — sta dva osnovna smotira, ki nam jih nakazuje perspektivni plan. Da pa bi to lahko dosegli, postavljamo plan v ospredje naše kmetijske. S petletnim planom je družba omogočila tudi znatno večje materialne naložbe v kmetijstvo, saj je predvideno, da mora biti te-

žišče investicijske politike v prihodnje predvsem v hitrejšem razvoju kmetijstva. Če so znašale investicije v kmetijstvu leta 1956 30,5 milijard, bodo znašale v letu 1961 — 90 milijard. V kmetijstvo naj bi investirali od leta 1956 do 1961 — 295,1 milijarde ali povprečno letno v navedenem razdobju 68,6 milijard dinarjev.

Na osnovi tekega materialnega vlaganja in, razumljivo, večjega vlaganja osebnih napo-

rov, moramo v navedenem razdobju doseči naslednje povečanje v kmetijski proizvodnji: Vrednost kmetijske proizvodnje naj bi se od 715 milijard v letu 1955 povečala na 1.010 milijard dinarjev v letu 1961. Letno bi tako povečanje znašalo 7,1%. V mejah pričakovanega skupnega povečanja je treba doseči relativno povečanje kmetijske proizvodnje v žitnih območjih, v subtropskih krajih, na velikih gospodarstvih ter na

Praznik borbenih in delovnih žena

Ko tudi letos praznuje naša socialistična domovina 8. marec — dan borbenih in delovnih žena, se s hvalečnostjo spominjamo vseh borcev in bork, ki so vložili veliko delo in celo življenje za to, da bi bilo ljudem na svetu bolje. Na tem velikem praporu je tudi napisana parola o ženski enakopravnosti. Cloveštvo je po zaslugi naprednih revolucionarnih sil popravilo že mnoge krivice, ki jih je še posebej občutila žena proizvajalka in intelektualka.

Narodnoosvobodilna borba in naša socialistična zakonodaja sta v svojih temeljnih postavah uredili žensko enakopravnost tako kot malokje na svetu. Žena ni samo enakopravna, ampak je v svojem materinskem poslanstvu v mnogočem zaščitena. Žene predstavljajo polovico državljanov FLRJ, sodelujejo v vseh panogah naše proizvodnje in so številni nosilci zdravstvenega in kulturnega prosvetljevanja. Vsi mi, ki želimo napredek in pravilne odnose med ljudmi, pa moramo k splošnim naporom naše družbe vključiti tudi svoja prizadevanja za odpravo

napak posameznikov, ki tega ne upoštevajo. Potrebna je večja aktivnost žene v vseh organih družbenega in političnega življenja. Le na ta način lahko hitreje rešujemo pereča vprašanja, ki jih žene najbolj občutijo. Pogumno je treba pristopiti k organiziranju raznih uslužnostnih služb in dejavnosti, katere se ženo doma v gospodinjstvu mnogo preveč zaposlujejo in obremenjujejo.

Usmerjajmo naše skrbi tudi družini. Postane naj osnovna živa celica naše socialistične skupnosti, v kateri bodo vladali enakopravni, topli in pristni odnosi med možem in ženo. Ob takem ognjišču imamo zagotovitev, da bo veljala vsa skrb otrokom — naši bodočnosti. Vzgajamo v njih kulturno in čustveno globoko ljudi, ki bodo cenili človeško dostojanstvo in pravilne odnose med ljudmi.

Marija Prizmič

PRELOZEN ODHOD MLADINSKIH BRIGAD

Slabo vreme, ki je zanjelo domala vso Evropo, ni prizaneslo niti nam. Snežne padavine in hud mraz so torej vzrok, da je republiški štab MDB preložil odhod brigad nepreklicno na 10. marec.

Pri predsedniku okr. komiteja LMS, tovarišu L. Pleteršku smo se pozanimali, če bo ta nepredvidena preložitve vplivala na odločilne priprave. Povedal nam je naslednje: »Težave so nastale samo zaradi slabih možnosti obveščanja na terenu, saj smo za to spremembo zvedeli zadnji trenutek. Na drugi strani pa smo pridobili na času, zato bosta dne 9. marca pripravljene za odhod dve brigadi z 240 brigadirji, torej enkrat več, kot smo predvidevali. Brigadirji se bodo zbrali 9. marca onolnd pred stavbo OK ZKS v Murski Soboti. V Ljubljano bodo odpotovali z večernim vlakom ob 17.15 uri. Pred odhodom bo brigadna konferenca, nato slavnostna predaja brigadnih praporov in zastav.«

Torej: 9. marca bomo pospremili na pot dve brigadi mladih Pomurcev in jim zaželeli pri tej veliki akciji obilo delovnih uspehov.

delave živinorejskih proizvodov itd.

V sadjarstvu in vinogradništvu je treba vzgojiti nove, predvsem plantažne nasade ter s tem povečati pridelke v kvalitetnih spremembah v strukturi in izbiri.

To so le nekatere naloge zveznega petletnega plana. Na teh smernicah in na osnovi sedanjega stanja kmetijstva v posameznih področjih bodo v bližnji prihodnosti okrajni in občinski ljudski odbori sprejeli (Nadaljevanje na 4. strani)

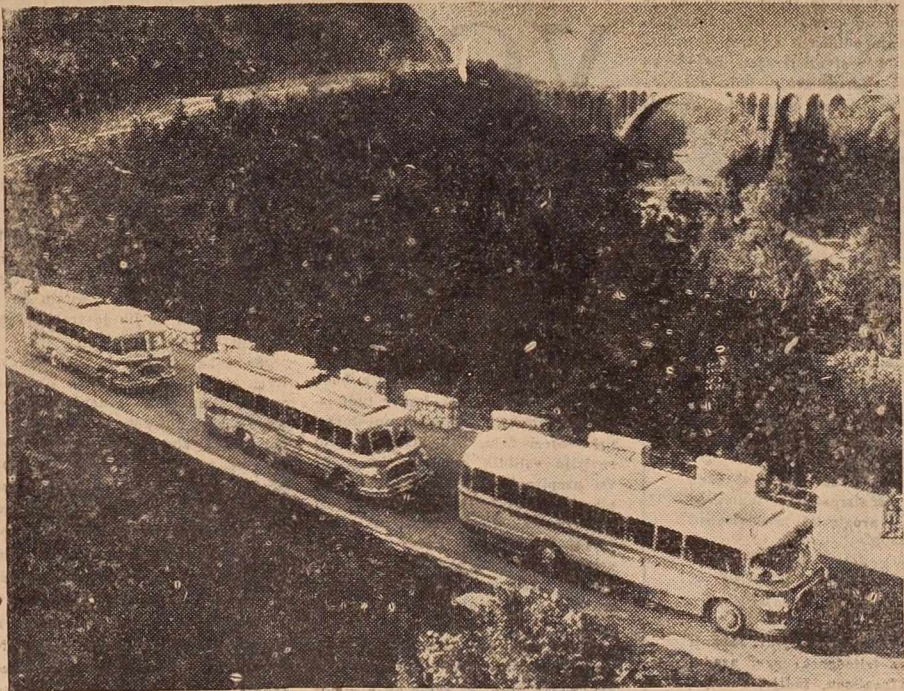

površinah, ki se bodo obdelovale s sodelovanjem zadrug — individualnimi kmečkimi proizvajalci.

V merilu države naj bi se v naslednjih letih povečala proizvodnja pšenice in rži za 76 odst., koruze za 68 odst., sladkorne pese za 60 odst. itd., v primerjavi z doseženo proizvodnjo v letu 1956.

Na tej osnovi bi morali v letu 1961 v državnem merilu doseči naslednje donose na hektar: pri pšenici in rži 16,9 stotov, pri koruzi 22 stotov, pri sladkorni pesi 260 stotov itd. Zato bo treba zboljšati izkoriščanje niiv z zmanjševanjem travnikov v korist niiv, dalje povečati uporabo strojev kot osnovnih sredstev za proizvodnjo socialističnih zadrugnih organizacij, umetnih gnojil, sortnih semen, sredstev za varstvo rastlin itd.

V živinoreji naj bi v prihodnjih letih povečali številčnost stanih živine (razen koni), izboljšali njene proizvodne lastnosti in uvedli intenzivnejšo rejo. Na tej podlagi naj bi se živinorejska proizvodnja v letu 1961 — v odnosu na leto 1956 povečala za 53 odst. Za uresničitev nalog v živinoreji so potrebni ukrepi povečanje krmne baze, dalje zootehnični ukrepi na široki podlagi, ukrepi organizacije pitanja, razširitev pre-

CESTE IN AVTOBUSE BI POČISTILI IN VEDELI CENITI TUDI V POMURJU! BERITE RAZGOVOR NASEGA SODELAVCA Z DIREKTORJEM AVTOBUSNEGA PROMETA V MARIBORU O SEDANJEM STANJU IN OBETIH AVTOBUSNEGA PROMETA V POMURJU NA 3. STRANI!

RAZGOVOR S KANDIDATOM MARIJO LEVARJEVO

V radgónskem volilnem okraju kandidira za poslanca v Republiški zbor Marija Levarjeva.

»Moje življenje je bilo trdo, mi je dejala, ko sem jo prosil za kratek razgovor. Dolg razgovor je z njo skoraj nemogoče. Vedno ima polne roke dela.

»Svet sem zagledala leta 1915 v Smartnem ob Dreti v Zg. Savinjski dolini, je nadaljevala. »Rada bi se šolala, pa ni bilo denarja. Stiranajst let stara sem šla za gospodinjstvo pomočnico. Leta 1944 se je priključila NOV ter septembra istega leta odšla v ilegalo kot član Okrožnega odbora OF Celje. Po osvoboditvi je opravljala dolžnost tajnika NOO, nato okrajne sekretarke AFZ, pozneje je bila poverjenik pri OLO Radgona, upravnik Doma onemoglih v Lokavcih itd. Da si izpopolni znanje, je vstopila v srednjo gospodinjstvo šolo v Grobljah. Po uspešnem šolanju je postala upravnik novoustanovljenega okrajnega centra za gospodinjstvo. Sedaj je sekretar občinskega komiteja ZKS G. Radgona, predsednik občinskega odbora SZDL, predsednik sveta za zdravstvo, podpredsednik DPD »Svoboda«, odbornik občinskega ljudskega odbora. S političnim delom se ukvarja že od rane mladosti. Marijo in njeno delo povsod poznajo in cenijo.

Ko sem jo vprašal, na kakšne probleme je naletela kot predsednik sveta za zdravstvo, mi je prijazno odgovorila:

»Predvsem nimamo zadostno opremljenih ambulant, da bi uklinili privatno zdravniško prakso. Najbolj važno je trenutno vprašanje opreme ambulant. Negovi ter nastavitve zdravniške in medicinske sestre. V ta okoliš bi moral prihajati zdravnik vsaj dvakrat do trikrat na teden. Kot predsednik občinskega odbora SZDL pa je dejala: »Sedaj, ko so končani vsi občni zbori vaških organizacij SZDL, smo ugotovili, da padec članstva v radgónski občini le ni tolikšen, kot je to kazalo na prvi pogled. Le seznanimo niso bili urejeni in tako se je pokazala napačna slika. V prihodnje bomo to popravili.

MEDNARODNO GOSPODARSTVO

70 central bodo gradili. Sovjetski in kitajski znanstveniki namenjajo na reki Amur zgraditi okrog 70 električnih central. Te centrale bodo imele skupno zmogljivost od 15 do 20 milijonov kilowatov. Njihova proizvodnja bi znašala letno okrog 200 milijard KW energije oz. toliko, kot celotna proizvodnja električne energije v Sovjetski zvezi leta 1957.

Jugoslavija na sejnu v Leipzigu. Jugoslovanska delegacija pod vodstvom pomočnika predsednika Komiteja za zunanjo trgovino Nenada Popovića se je udeležila svečane otvoritve Mednarodnega sejma v Leipzigu. Sejem bo odprt od 2. do 11. marca ter bo na njem razstavilo svoje izdelke nad 50 jugoslovanskih podjetij iz raznih gospodarskih panog.

„Tudi obrt bo morala storiti svoje!“

TOV. SKRABAN, PREDSEDNIK OBRTHNE ZBORNICE V MURSKI SOBOTI

Odlok o kontroli cen je bil zelo potreben. Toda cene se za zdaj še vedno oblikujejo svobodno, torej po delovanju zakona ponudbe in povpraševanja. Z odlokom, po mojem mnenju, naenkrat ni mogoče spreminiti tega, ker bi z odločno uvedbo kontrole cen prišlo po vsej verjetnosti do čudnih pojavov na trgu. To bi prav gotovo najbolj škodovalo zopet — potrošniku. Po drugi strani pa bi znižanje cen potrošne materiala, ki ga ni dovolj na zalogi, koristilo najprej spekulantom. Pri teh bi se torej zbrala sredstva, namesto v družbenih skladih.

Najno je upoštevati odnose med kupnimi in blagovnimi skladi. Regulacija cen nekaterih prehranbenih proizvodov (kruh, moka, sladkor) je pravilna, vendar so to, po mojem mnenju, le začasni ukrepi, kajti tedaj, ko se bo trg ustalil, bo to samoumevno odpadlo. Po mojem mnenju je vsklajevanje cen ena najvažnejših nalog naše politike cen, ker so za zdaj med cenami različnih vrst blaga v nekaterih primerih velike razlike. Mogoče so to vplivi preteklosti, ki so nastali zaradi administrativnih ukrepov, menim pa, da se še drugi vplivi, predvsem proizvodnosti in določene količine blaga. To bomo opravili le s smotno organizacijo dela, s povečanjem proizvodnje, z večjo

Število članov je že v prvem tromesečju naraslo. V tem pogledu moram posebno pohvaliti organizacijo v Crešnjevcih, ki ima odlično urejeno člansko kartoteko, kar je zaslug agilenega odbornika Klemenčiča.

In še nekaj o pripravah za 8. marec:

Na proslave se pripravljajo po vseh šolskih središčih. Po terenu so sestanki žena zadržnic in ostalih žena in deklet. Na sestankih razpravljajo o volitvah upravnih odborov, o sekcijah zadržnic, o uspehih proizvodnje v domačem gospodarstvu, o novih nredbah v kmetijstvu in o vsem delu, ki ga danes opravljajo žene. Ko sem bil že na pragu, mi je še dejala: »Prihodnjic pa še kaj o udeležbi naših fantov in deklet v murskosoboški delovni brigadi...«

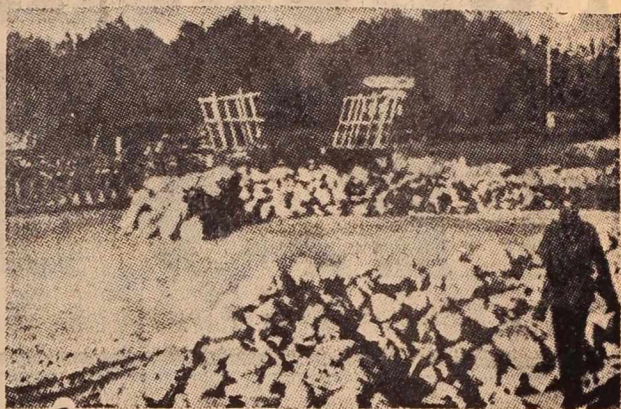
Ika

Za zunanjepolitično dejavnost v zadnjem tednu je značilna vrsta razprav in dogodkov, ki nakazujejo možnosti za nadaljnji razvoj sodelovanja in miroljubnega sožitja med narodi. V takem duhu razumevanja je potekalo tudi delo prvega plenarnega zasedanja jugoslovansko-avstrijske komisije na Dunaju. Na zasedanju sta obe delegaciji reševali vprašanja gospodarske, pravne, konzularno-pravne, kulturne in prometne narave, kakor tudi vprašanja s področja socialnega zavarovanja. Z Avstrijo bo treba rešiti še vrsto vprašanj, ki zadevajo promet med obema državama in vrsto drugih nerešenih problemov.

Velike možnosti za nadaljnje združevanje smo v teh dneh zasledili pri nekaterih arabskih državah. Tako je predsednik Naser razvil živahno državni-

ško dejavnost, da bi čimprej vključil Jemen v Združeno arabsko državo. Zadnje izjave jemenskega princa El Badra pa že kažejo, da so njegovi razgovori za priključitev Jemena bili uspešni. Po zadnjih vesteh se je Jemen že priključil Združeni arabski državi. Značilno je, da je egiptovski tisk negativno ocenil vlogo jordansko-iraške federacije, ki po mnenju kairskih političnih krogov ne prispeva h krepitvi arabske solidarnosti in nacionalizma.

Tržaško politično življenje je razgibala vest, da je generalni vladni guverner v Trstu odstavljen predsednik tržaške trgovinske zbornice. Pred dobrim mesecem je predsednik tržaške trgovinske zbornice prof. dr. Luzzata-Fegitz grajal zelo ostro, vendar upravičeno in konstruktivno gospodarsko politiko italijanske vlade v Trstu. Odstavi-

Pred francoskim pristaniščem Bizerto v Tunisu

tev prof. Luzzata-Fegitz je vzbudila med vsemi Tržščani splošno ogorčenje in nezadovoljstvo.

Posredovanje ameriškega predstavnika Murphija v tuniško-francoskem sporu doslej še ni rodilo nobenih vidnih uspehov. Posredovalna akcija ameriškega predstavnika poteka zelo počasi, čeprav ni izključeno, da bo njegovo posredovanje le zblížalo obe strani. Zanimivo je, da tuniški predsednik Burgiba v zadnjem radijskem govoru ni ponovil prejšnje zahteve, naj bi se francoske čete umaknile iz Tunisa in zapustile oporišče v Bizerti. Vso pozornost je Burgiba osredotočil na alžirsko vojno in na možnost, da bi Atlantski pakt posredoval v tej vojni. Kljub temu pa je razumljivo, da je vprašanje umika francoskih čet iz Tunisa v središču Murphijevih razgovorov. Nekateri politični opazovalci celo trdijo, da je francoska vlada že privolila na umik 14.000 vojakov iz bivšega protektorata in vseh oporišč, razen Bizerte, pod pogojem, da se predhodno ukine sedanja prepoved njihovih gibanj ter v neposrednih pogajanjih določi koledar rokov za evakuacijo v enem letu.

V grškem političnem življenju je presenetil odstop ministra za trgovino Papaliguras in ministra za javna dela Ralisa. Oba sta izjavila, da nista zadovoljna z novim volilnim zakonom, o katerem se dni razpravlja grški parlament. Pomenju Ralisa favorizira novi zakon levico. Papaliguras pa je zameril grškemu vladnemu predsedniku, da ni redno obveščal članov vlade o važnih političnih vprašanjih in da je sam sprejemal sklepe. Prav tako je presenetila vest, da je odstopil predsednik grške vlade Karamanlis.

V svetu je precej zanimanja tudi za izročitev ustaškega zločinca Artukovića jugoslovanski vladi. Vrhovno sodišče ZDA je sicer že obvestilo federalno okrajno sodišče v Los Angelesu, da je njegova odločitev postala izvršna. Kot vse kaže, pa po dosedanjih podatkih še vedno zavlačujejo z aretacijo ustaškega zločinca, ki je kriv smrti več tisočev ljudi v Jugoslaviji. Po zadnjih poročilih bo ameriško sodišče v Los Angelesu 14. marca prvič med sedemletnim sporom razpravljalo o bistvu zahteve jugoslovanske vlade.

Nov izvoznik nafte. Nigerija se je vključila v vrsto držav, ki izvažajo nafto. Iz pristanišča Akort je že izplula prva ladja z okrog 12.000 tonami nigerijske nafte za izvoz.

OBISK PREDSEDNIKA DANSKE VLADE

Na povabilo naše vlade bo prišel od 9. do 14. marca na obisk v Jugoslavijo predsednik danske vlade in zunanji minister Hans Christian Hansen s soprogo. Razen Beograda bo obiskal tudi LR Slovenijo. Danski premier se bo med svojim obiskom razgovarjal s tov. Titom in nekaterimi drugimi jugoslovanskimi državniki o vprašanjih, ki zanimajo obe državi.

H. C. Hansen je bil predsednik homogene socialno demokratske vlade do parlamentarnih volitev v maju lani, nato pa je sestavil koalicijsko vlado, v kateri je zadržal tudi ministrstvo za zunanje zadeve.

Spojitev elektroenergetskih sistemov FLRJ in Madžarske

8. in 9. marca bodo svečano predali svojemu namenu v Varaždinu in madžarskem mestu Sejter novozgrajeni daljnovod med FLRJ in Madžarsko. Ta 70 km dolgi daljnovod bo služil za izvoz električne energije iz slovenskega in bosanskega elektroenergetskega sistema v Madžarsko.

VANEK ŠIFTAR:

VOLITVE

(Nadaljevanje in konec)

Končane so že najglavnejše predvolilne priprave. Za nami so kandidacijske konference in v glavnem so vsi zbori volivcev tudi potrdili kandidata, ki so jih predlagale kandidacijske konference. Pri vsem tem delu so naši državljani pokazali precejšnjo zavest, kajti v mnogih razpravah na zborih volivcev je bilo precej tehničnih pripomb, ki jih bodo morali ljudski odbori, kakor tudi izvoljeni ljudski poslanci upoštevati pri svojem delu. Zaključena je tudi revizija volilnih imenikov in so že vsi prepisani. Revizija volilnih imenikov je pokazala nediscipliniranost državljanov. Mnogi se ne prijavljajo in odjavljajo in tako živijo izven evidence. V postopku revizije volilnih imenikov se je pokazalo, da imamo nekaj vprašanj odprtih že nekaj let in bi jih lahko in tudi morali že zdavnaj rešiti kot n. pr. razčiščenje statusa starih državljanov, prekleto umobolnih oseb, ki sploh še niso bile vpisane v volilni imenik itd.

Torej: veliko predvolilno delo je bilo na splošno dobro končano v rednem času in nedvomno bo treba do samih volitev še stopnjevati stik z volivci, s posameznimi organizacijami in društvi, kajti ostalo je še mnogo stvari, ki jih je treba pojasnjevati in celo tolmačiti.

Se nekaj tednov in že bodo volilni stolpi na praznično okrašena volišča. Volivci bodo neposredno volili ljudske poslance le v zvezni in republiški zbor, medtem ko bodo ljudski poslanci v ustrezne zbornice proizvajalcev voljeni posredno. Ljudske poslance zborov proizvajalcev bodo volila volilna telesa, to je odborniki občinskih in okrajnega zbora proizvajalcev in to po odgovarjajočih proizvajaljskih skupinah.

Vsi volivci bodo 23. marca na svojih voliščih dvakrat volili. Na volišču bo volivec najprej dal predstavnika volilnega odbora za volitve ljudskega poslance zveznega zbora

volilni listič z imenom kandidata (na levem bregu Mure razen občine Beltince) — z imenom kandidata Janca Hribarja; v drugi volilni enoti pa z imeni kandidatov: Ivan Kreft in Tone Truden). Ko bo volivec na volilnem lističu jasno označil svoje voljo, koga voli, obkroži številko pred kandidatom in oddal volilni listek, bo pristopil k drugi mizi, k drugemu volilnemu odboru, kjer bo dobil volilni listič z imeni kandidatov za republiški zbor. Ko bo tudi te izvolil in oddal volilni listič, bo šele opravil svojo državljansko dolžnost. Opisani volilni postopek nujno zahteva, da bodo volišča izbrana na primernem kraju in zajemala tudi primerno število volivcev. Vsekakor pa bo potrebno, da bodo v volilnih odborih ljudje, ki bodo hitro opravljali delo.

Kandidate, ki so jih sprejeli volivci v nekem kraju, volijo tudi prebivalci tega kraja, ki so na dan volitev na odsluženju kadrovskega roka ali na orožnih vajah. Vsem tem volivcem bo okrajna volilna komisija poslala volilne lističe z imeni zveznih in republiških kandidatov in to pravočasno, tako, da bodo njihovi izpeljani volilni lističi prišli nazaj na okrajno volilno komisijo že na dan volitev. Po naši ustavi je določeno, da je naša armada ljudska in v tem, da vojaki volijo

Z VSEH VETROV

LETALSKA NESREČA. Potniško letalo letalske družbe »Silver City Airways« je strmoglavilo v bližini Bostona v Veliki Britaniji. Po zadnjih vesteh je bilo 38 oseb mrtvih.

ZAROTNIKE SO ZAPRLI. Tuniske oblasti so zaprle 15 oseb ter jih obtožile zarote. Arretirane osebe so simpatizerji tuniskega nacionalista Salaha Ben Jusafa, ki je po proglasitvi neodvisnosti Tunisa zapustil državo.

2000 HIS JE ZGORELO. V Baselu v delti reke Iravadi je okrog 10.000 ljudi ostalo brez strehe po požaru, ki je uničil četrtino mesta. Požar je izbruhnil v tovarni olja in je trajal pet ur. Zgorelo je nad 2000 hiš.

POTOVANJE AVSTRIJSKEGA MINISTRA. Avstrijski zunanji minister Figl je odšel na letalo na tridesetdneški prvi uradni obisk v azijskih državah. Obiskal bo Afganistan, Indijo, Perzijo, Pakistan in Libanon.

Mar to ni škoda

Neko ljubljansko podjetje je nakupilo lani jeseni precejšnje količine jabolk in jih vskladiščilo v dve radgonski kleti. Čeprav so časopisi to podjetje že pred meseci opozarjali, da jabolka v kletih gnijejo, se to podjetje ni zmenilo za to opozorilo. Jabolka so postajala vedno dražja, vedno manj dostopna tistim, ki so jih najbolj potrebni: naši deci. Zato pa so jabolka gnila še dalje in zadnjič so odpeljali že čez 5000 kg gnilih jabolk v Veležgarniarno v Sentilj, kjer jih bodo predelali v žganje. Za kilogram tegulobe so dobili 25 dinarjev, nakupna cena pa je bila okrog 50 dinarjev. Je to modro ravnanje? Je tak način gospodarjenja v skladu s težnjami našega socialističnega gospodarstva?

Čudno, da ostaneta taka podjetja nekaznovana, saj mora vso njihovo spekulacijo po dvigu cen plačati naš potrošnik. Kaj je podjetju mar, če so jabolka toliko dražje, saj jih plača potrošnik, ne pa podjetje!

-ar

Ceste brez avtobusov in avtobusi brez cest

Obeti in težave

AVTOBUSNEGA PROMETA V POMURJU — RAZGOVOR Z DIREKTORJEM AVTOBUSNEGA PROMETA V MARIBORU TOV. MARKLJEM — BREZ POBUD IN DENARJA NE BO NAPREDKA

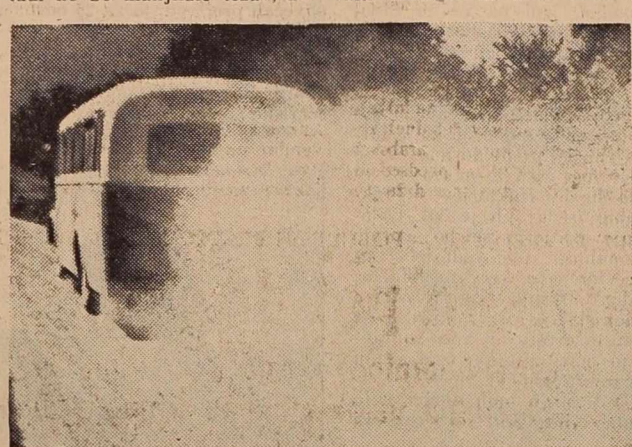
Avtobusno podjetje Maribor vzdržuje v Pomurju več prog. Hkrati skrbi tudi za avtobusno zvezo Murske Sobote in Pomurja z Mariborom, Ljubljano itd. Tudi ob skromnem voznem parku in slabih cestah je to podjetje prepeljalo v januarju v Pomurju nad 15.000 potnikov. Če bi imelo večje in ustrežnejše vozove, bi bila ta številka še večja.

Naš sodelavec je zastavil direktorju podjetja tov. Marklju več vprašanj, ki zadevajo avtobusni promet v Pomurju ter med drugim zvedel, kako zelo ovirajo avtobusni promet v Pomurju slabe ceste. Tu kaže predvsem omeniti cesto Murska Sobota—Kuzma, kjer obratnice sedaj avtobus samo do Grada. Ker cesta »kipi«, je za težka vozila nemogoča. Slaba je tudi cesta M. Sobota—Lendava, ki ima polno jamičastih lukenj. Take valovite ceste zelo škodujejo vozilom. Tudi vse ostale ceste so potrebne popravila.

Razmah avtobusnega prometa v Pomurju ovira dalje pomanjkanje garaže v Lendavi. V kolikor bi bila v Lendavi garaža, bi podjetje podaljšalo progo Maribor—M. Sobota do Lendave in bi vozilo, ki služi sedaj za prevoz potnikov iz Sobote do Lendave, uporabljal za poseb-

ne in dodatne vožnje, ki bi bile potrebne zlasti ob sobotah.

Kot že omenjeno, so velike težave tudi z voznim parkom. Na vozu, ki obratuje na progi do Grada, je motor povsem došluzil, čeprav je karoserija nova. Ko bo uspelo podjetju zamenjati motor, pri čemer pa tudi ne bo manjkalo težav, bo

»Utrujen« avtobus in prah na kotanjski cesti — vsakdanja idila v Pomurju

vozilo v redu — toda brez ustrezne ceste! Prav tako je potekel čas avtobusom na progah Sobota—Rogaševci in Sobota—Beltinci—Lendava. Podjetje jih bo zamenjalo z novimi, če bo dobilo denarna sredstva.

Navzlic temu pa bodo že v štirih mesecih zamenjali na progi Sobota—Rogaševci stari voz z novim, ki bo imel zmogljivost 50—60 potnikov. Ker je cesta ravna, kaže, da ne bo tu glede ceste nobenih posebnih težav.

O Direktor Markelj nam je tudi povedal, da se podjetje zaveda dejstva, kako potrebno bi bilo v Soboti avtobusno postajališče. Sedaj ni niti čakalnice, niti poslovalnice za predprodajo voznih listkov. To otežkoča delo spretnikov v avtobusih, ker potnikom ob prevelikem nalu skratka ni moč ustreči.

Ob koncu razgovora je naš sodelavec zvedel, da so morali progo Maribor—Ljutomer zaradi nerentabilnosti ukiniti. Se vedno pa obratuje proga Maribor—Bučkovci, na kateri morajo ob sobotah dodajati dodatne vožnje, ker veliki voz, ki obratuje vsakodnevno, ne more sprejeti vseh potnikov. Da je avtobusna proga v tem predelu nerentabilna, je vzrok železniška zveza, ki je še zmeraj najcenejša in najbolj zanesljiva.

O Mi bi k vsemu temu pripomnili le to, da zahteva nenehni razvoj Pomurja tudi ustrezen razmah avtobusnega prometa. Kje in kako dobiti sredstva za nove avtobuse, popravilo cest, gradnjo garaže v Lendavi, postajališče v Soboti in drugo, je vprašanje pristojnih činiteljev.

Morda ne bi škodovalo, če bi si v Lendavi vzeli kot zgled prebivalstvo Koga v ormoški občini, ki si je s pomočjo kmetijske zadruge postavilo garažo in ima sedaj — prvič v zgodovini teh krajev — redno avtobusno zvezo z Mariborom in ostalimi kraji Slovenije.

bš

OH, TE CESTE...

Vendar v podjetju upajo, da bo priskočila na pomoč soboška občina, saj sodi ureditev avtobusne čakalnice itd. v komunalno dejavnost ljudskih odborov. Podjetje žal ne more prispevati ničesar, ker nima dovolj denarja niti za avtobuse. Tudi vprašanje čakalnice v Lendavi sodi v dejavnost tamkajšnjega občinskega ljudskega odbora. Na drugih postajah v Pomurju je stvar s čakalnicami začasno urejena tako, da čakajo ljudje na zvezo v bližnjih gostilnah.

Na drugem zboru volivcev so prebivalci iz Ivanovec in Kučeka razpravljali tudi o gradnji ceste, ki je za ta predel zelo potrebna. Vsačani Kučeka in delno Ivanovec so se zanimali tudi za gradnjo in napeljavo elektrike. Razprava je bila živahna, zlasti glede slabih cest, saj so nekateri menili, da počasi ne bo mogel v vas niti živinozdravnik. O vseh preostalih problemih se je z volivci lepo pogovoril tov. Vanek Šiftar, za kar so mu tudi zelo hvaležni.

Udobje na obroke

OB KONCU LANSKEGA LETA JE BILO V MURSKOSOBOSKEM OKRAJU 242 MILIJONOV DINARJEV POSOJIL — NOVI PREDPISI SPODBUJAJO VARČNO GOSPODARJENJE S PREJEMKI — TEKSTILU ZA POTROŠNIKE NEZANIMIV? — TEHNIČNI PREDMETI IN POHISTVO SE ZMERAJ V OSPREDJU ZANIMANJA

V oddelku potrošniških kreditov Komunalne banke v Murski Soboti (in povsod, kjer dajejo posojila) je zavel nov veter. Novi, poostreni predpisi pri najemanju posojil bodo vplivali na potrošnika tako, da bo ukrepal bolj varno, hkrati pa bo to tudi prispevek k znižanju cen izdelkov, ki jih na tržišču še ni dovolj. Da se razumemo: ni dovolj, da bi bile tudi cene nižje...

V Komunalni banki so nam povedali, da prej ni bilo težko dobiti poroka in v začetku so ljudje najbolj kupovali tekstil.

Kasneje so se preusmerili na tehnične predmete, predvsem kolesa in radijske sprejemnike, a tudi televizijske sprejemnike in avto so kupovali s pomočjo potrošniškega posojila. V splošnem so se naši ljudje preveč zadolževali, upoštevali le svoje želje in potrebe, manj pa se ozirali na svojo realno kupno moč.

Ob koncu minulega leta so znašali potrošniški krediti v murskosoboskem okraju okrog 242.000.000 dinarjev, kar je pri okrog 130.000 prebivalcih okraja kar dovolj. Od tega je beležila Komunalna banka v Soboti 100.000.000 dinarjev, podružnica v Radgoni 47 milijonov, Ljutomerska 53, lendavska pa 44 milijonov. To je pomenilo povečanje v primerjavi z letom 1954 za 54% (v Soboti za 82%, v Radgoni za 57%, v Ljutomeru za 27%, v Lendavi za 28%). Prej so namreč bili v Komunalni banki v Soboti bolj »skopji«, medtem ko sedaj že dalje časa lahko dobi posojilo vsak, ki mu pripada.

31. januarja t.l. so zabeležili samo v soboški Komunalni banki 98 milijonov dinarjev potroš-

niških kreditov in še nekaj čez. Od tega je bila največja postavka za posojila za nakup tehničnih predmetov, nato pohištva itd. Postavka za nakup avtomobilov je znašala 2 milijona dinarjev. Pričakujejo, da se bo skupna vsota v februarju zmanjšala za okrog 2 in pol milijona, medtem ko se je že v januarju zmanjšala za dva.

Odkar veljajo novi predpisi, opažajo, da posojiljemalci le težko dobijo poroke. Postopek za najem posojila je kratak. Ob četrtkih, petkih in sobotah sprejemajo prošnje, naslednjo sredo pa že izdajajo čke. Prej so imeli 65—70 prošenj na teden, zdaj pa jih je 25 ali morda 30 tedensko. Zanimivo je, da za tekstil ljudje ne najemajo več posojila, saj je rok odplačila kratak, vrh tega pa je treba plačati že ob najemu posojila 20% celotne vsote. Zato pa ljudje tudi sedaj pridno posegajo po kolesih, radijskih sprejemnikih itd., zlasti v primerih, kjer sta mož in žena zaposlena (sicer je tudi težko zadostiti, recimo, pri pohištvu, pogojem).

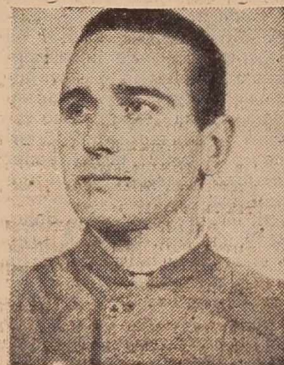
(Nadaljevanje na 7. strani)

Franc Rihtarič - aretiran

Zločinec za zapahi

NA VESTI IMA VEČ SLOMOV — NJE GOV »BAZEN« NA KOZJANSKEM — UMOR MILICNIKA ALOIZA BARTOLA NA RADGONSKEM OBMEJNEM BLOKU — GLAVNI SMOTER VLOMNIH TATVIN: DENAR — NEPORAVNANI RACUNI TUDI V SOSEDNJI AVSTRIJI

29-letni Franc Rihtarič, doma iz Očeslavec pri Radgoni, je končno spet za zapahi. Vest o njegovi aretaciji je močno odjeknila po vsem Pomurju, saj je imenovan več let strahoval naše mirno prebivalstvo. V soboto zvečer ob štirih popoldne se je organom TNZ Murska Sobota posrečilo, da so zloglasnega presenetili v Okoslavcih pri njegovi babici Nedokovi. Zalotili so ga v senu, v katerem je imel tudi precejšnjo zalogo razstreliva s pripravljenimi zaigralnimi vrvicami. Po aretaciji je Rihtarič izjavil organom, da bi se bil pognal v zrak, če ga ne bi bili aretirali tako nenadno.

Franc Rihtarič

Pred dvanajstimi leti je odšel 18-letni Franček v kmetijsko šolo. Njegovi vaščani so mu napovedovali lepo bodočnost. Po opravljeni šoli je fant nekaj časa služboval kot praktikant na VP Jeruzalem in na Bilejskem, v letih 1958-59 pa je bil zaposlen na OLO v Gor. Radgoni.

Kaj je mladega fantja pripeljalo na krivo pot? Morda mladostna obsebnost, še verjetneje slaba družba. Ob neki priložnosti je vzel avto, katerega je sedel skupaj s pajdaši. Pri divji vožnji so razbili avto. »Potnik« so bili kaznovani, potem pa je Rihtarič odšel k vojakom.

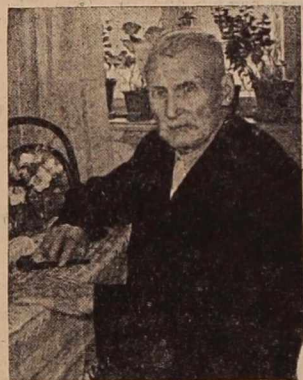
(Nadaljevanje na 7. strani)

OBILEN JUBILEJ v Ljutomeru

ALEKSANDER ANUSEK DOPOJNIL 100. LETO — VERDIJEV GODBENIK SE VEDNO IZREDNO ČIL PO DUHU — NJEGOVI SPOMINI SEGajo DALEČ V MLADOST — OB LETOSNJEM VISOKEM JUBILEJU SO GA OBISKALI GODBENIKI

Malo je tako visokih življenjskih jubilejev, kot ga je letos 23. februarja slavil Aleksander Anusek iz Ljutomeru. Tega dne je namreč v krogu svojih sorodnikov in tujomerskih godbenikov, ki so mu kolektivno prišli čestitati in so njemu v čast zaigrali tudi nekaj koracnic, praznoval 100. obletnico svojega rojstva.

Anusekova življenjska pot ni bila posuta s cvetjem in srečo, kot bi morda kdo pričakoval zaradi njegove izredne starosti. Mnogo je potoval po svetu, saj je bil v bivši Avstroogrski aktiven vojaški godbenik. V Ljutomeru je v takratnih časih zbral godbenike in ustanovil godbo, ki pa ni bila organizirana in je nastopala bolj priložnostno. V stari Jugoslaviji je služboval v raz-

nih ustanovah, pred upokojitvijo pa kot knjigovodja v ljutomerski hranilnici in posojilnici. V krogu, svoje družine je doživljal zaporedne izgube svojih najdražjih, vendar kljub temu ni klonil, saj si je tudi v najtežjih urah iskal uteh v svetu glasbe, katere nenešljivi prijatelj je še danes.

Kljub desetim križem je Anusek še vedno čil in pristen — če že ne toliko po telesu, pa bolj po duhu. Njegovi spomini še vedno segajo daleč v mladost, ki je med drugim sodoživljal tudi največjo narodno-obrambno manifestacijo — Prvi slovenski tabor v Srbenovem logu, kjer je bilo — kakor sam pravi — vse črno ljudi.

Anusekov spomin je res vreden občudovanja. Pripoveduje zanimivo in še izredno dobro spominja vseh podrobnosti. Tako rad pripoveduje, da je sodeloval tudi pri izvajanju Verdijeve opere »Aida« v Trzinu pod osebnim vodstvom skladatelja Verdija leta 1881. Na vaji za to opero se je pripetil zanimiv dogodek. Verdi je namreč nekajkrat opozoril flavtista, da je slabo uglasen in možakar je bil tako užaljen, da je v odmoru pobasal svojo flavto in demonstrativno zapustil vajo, kar je Verdiju prišlo prav, saj je lahko potem na njegovo mesto posadil boljšega flavtista.

Anusek je igral violino, le pri godbi na pihala včasih tudi flavto. Glasbeni spomin ima še sedaj izredno dober, saj se spominja vseh mogočih skladb in kakšno tudi rad zapoje potihem. Največji prijatelj mu je radio, ob katerem presedi največ časa in obuja spomine na dni, ko je tudi sam nastopal na koncertih in izvajal skladbe, ki jih lahko sedaj samo še poslušamo.

Ceprav z malo zamude, se čestitkam njegovih najbližjih in prijateljev pridružuje tudi uredništvo in kličie jubilarntu: Se na mnoga leta!

S. K.

DOMAČI obrazi

»Star sem trideset let in pol,« je odgovoril ALOJZ SINIC na moje prvo vprašanje. »Dve leti sem delal na daljnovidu od izvira Soče do Nove Gorice in ga prehodil peš.« Sodeloval pa je Lojze pri gradnji daljnovidov tudi v Prekmurju. Dolžina vseh teh daljnovidov presega številko 100 v kilometrih.

Lojze stanuje v tesnem stanovanju v Murski Soboti, kjer je rajonski monter. Njegov rajon je v premeru dolg 20 km in širok 10 km. Posrečilo se mu je pravočasno motorizirati, tako da mu daljava 100 km, kolikor včasih dnevno prepotuje, ni velika. Doživel je nekaj srečnih padcev z drog in jih nekaj videl. Najbolj zanimiv je bil padec delovnega tovariša, ki je naredil do zemlje tri salta in pristal na nogah — nepoškodovan. V petnajstih letih službe pri podjetju so se smrtno ponesrečili trije njegovi znanci, eden pa je ostal težki invalid.

»Kaj misliš o svojem poklicu,« sem ga vprašal pod vtisom, da bo poudaril nevarnost poklica. Odgovoril je: »Na splošno sem s poklicem zadovoljen, čeprav so včasih velike težave ob vremenskih nepravilnostih. To je zelo živahen poklic, stalno si v stikih z novimi ljudmi — včasih tudi s sitnimi.«

»In tvoje največje življenjsko delo?«

»Montaža razdelilne transformatorske postaje v Soboti, delo ki je bilo opravljeno pod mojim vodstvom. To je najbolj odgovorno delo, ki sem ga v redu končal.«

»Kakšna posebna želja?«

»Moja želja? Da bi potrošniki bili bolj disciplinirani pri uporabi gospodinjstskih, strojnih in grelnih naprav, da bi štedili z elektriko ob času večerne in jutranje konice. Tako bi odpadla marsikatera pikra na račun slabega toka.«

Ze se mi je zdelo, da ne bom izmamil iz Lojze nobene želje, ki ne bi bila združena s podjetjem in delom. Pa je le čez čas rekel: »Moja velika želja je, naj bi dobilo podjetje kredite za gradnjo upravnega poslopja, ki ga že nekaj let nameravamo graditi.« Čez čas je pristavil: »Mogoče bi tedaj dobil stanovanje.«

(Nadaljevanje na 7. strani)

NE MORE BITI RESNICNEGA UVELJAVLJANJA ZENE V DRUBENEM ŽIVLJENJU, DOKLER NISO USTVARJENI MATERIALNI POGOJI ZA NJENO RAZBREMENITEV V DOMAČI HISI. NE MOREMO GOVORITI O ZADOVOLJIVI ŽIVLJENJSKI RAVNI, DOKLER Z NAIKROMNEJŠIMI SREDSTVI V NAŠEM DRUŽINSKEM ŽIVLJENJU IN ŽIVLJENJU SIŠKE SKUPNOSTI NE UVELJAVIMO IZSLEDKOV SODOBNE ZNANOSTI IN TEHNIKE!

poslanice svojega domačega kraja, se jasno izraža njihova povezanost s političnim življenjem domačega kraja. Dogodilo se bo tudi, da bodo mnogi volivci na dan volitev iz uravnoteženih razlogov izven kraja, kjer so vpisani v volilni imenik: na službenem potovanju ali že na sezonskem delu, v šoli ali na tečaju, v bolnici ali na mladinski delovni akciji in podobno. Volilni postopek tudi za te predvideva možnost, da lahko opravijo svojo državljansko pravico in dolžnost. Vsem osebam, ki so vpisane v volilni imenik, a na dan volitev ne bodo v kraju, kjer so vpisane v volilni imenik, izdajo občinski ljudski odbori na njihovo zahtevo najkasneje do 20. marca potrdila, s katerimi lahko volijo na volišču, kjer bodo 23. marca. Oseba, ki bo volila s potrdilom, bo volila tiste kandidate, ki so bili sprejeti na tem področju. Osebe, ki bodo šle izven Slovenije, dvignejo samo potrdila, ki jim dajejo pravico, da bodo na voliščih, kjer bodo na dan volitev, volile le kandidate za zvezni zbor.

Kot že omenjeno, bodo ljudski poslanci v ustrezne zbornice proizvajalcev voljeni posredno in sicer tako, da bodo vsi odborniki občinskih zborov proizvajalcev industrijske (kmetijske) skupine volili vse kandidate industrijske (kmetijske) skupine za

republiški zbor proizvajalcev in to najprej za eno volilno enoto, nato pa še kandidate druge volilne enote. Vsek odborniki proizvajalcev — volivci dobi glasovnico z zalepkom, v katero bo vložil po končanem glasovanju svojo glasovnico in to zalepko mora zapečateni oddati volilnemu odboru. Vsek odbornik proizvajalcev — volivce glasuje s tolikšnim številom glasov, kolikor v občini so razmeroma odpade nanj proizvajalcev tiste proizvajalske skupine, v kateri je bil izvoljen za člana zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora. Enak je postopek tudi pri volitvah ljudskih poslancev industrijske in kmetijske skupine v zvezni zbor proizvajalcev. Sestanek volilnega telesa (odbornikov proizvajalcev) skliče okrajna komisija in to po 23. marca. Volilno telo si izvoli volilni odbor, ki vodi volitve in te bodo lahko le tedaj, če je navzoča večina članov volilnega telesa.

Za volitve poslancev v katerikoli zbor volja, da volivci ne morejo na volilne lističe pisati nekih svojih »kandidatov«, ampak glasujejo samo za kandidate, ki so vpisani na volilnem lističu (tako, da obkrožijo številko pred kandidatom imenom, oziroma pustijo volilni listič prazen, če ne glasujejo za nobenega kandidata, za ljudskega poslance je izvoljen izmed dveh kandidatov tisti,

ki je dobil največ glasov. Ako pa je samo en kandidat, je ta izvoljen, če je zanj glasovala večina vseh volivcev, ki so vpisani v volilni imenik njegovega volilnega okraja odnosno če je dobil več glasov, kot je polovica skupnega števila proizvajalcev ustrezne proizvajalske skupine.

Volivci so na zborih volivcev ob sprejemanju kandidatov pokazali s svojo udeležbo svojo zavest in resnost, ki jo pripisujejo volitvam in tako so že ti zbori volivcev neko zagotovilo za dobro udeležbo in dobre rezultate na volitvah. Osnovne organizacije SZDL, ZK, LMS in sindikati, kakor tudi društva — prav posebej je treba omeniti aktivnost, ki jo so pokazali gasilci — se ne morejo in niti ne smejo nspavati na doseženih uspehih. Vsaka organizacija in društvo bo moralo v teh predvolilnih dneh še najti stik s svojimi člani-volivci, jim pojasnjevati sam pomen volitev in udeležbo na njih, kakor tudi naloge, ki jih bo imela bodoča zvezna in republiška ljudska skupščina. Nujno bo, da bodo v bodoče organizacije in društva imele več stikov s svojimi člani-volivci, jim sproti pojasnjevale politične in gospodarske dogodke. Tako poglobljeno delo bo rodilo velike uspehe in rešena bodo mnoga vprašanja, ki so bila načeta na minulih zborih volivcev.

REGIONALNI PLAN POMURJA

11 STROKOVNIH KOMISIJ VISOKOKVALIFICIRANIH STROKOVNJAKOV — SKUPNO DELO OKROG 80 STROKOVNJAKOV NAJVIŠJIH ZNANSTVENIH USTANOV IN DOMAČIH STROKOVNJAKOV IZ POMURJA — SODELOVANJE OKRAJA IN PREBIVALSTVA

Nashe bralce zelo zanima, kako je z regionalnim planom Pomurja. Zato smo se obrnili na tovariša Ivana Krefa, da nam odgovori na vprašanje: Kdo je dal pobudo za ta plan in kako je organizirano delo za njegovo izvedbo?

Pobuda za izdelavo regionalnega plana Pomurja so dali predvoini člani Kluba prekmurskih akademikov ob dvajsetletnici »Ljudske pravice«. Načrt je naročil OLO Murska Sobota, ki je zagotovil tudi finančna sredstva za začetek. Organizacijsko in koordinacijsko delo je vodilo in vodi projektantsko podjetje »Projektivni atelje« v Ljubljani na čelu s tovarišico ing. Sonjo Lapajne-Oblak, ki je vložila v to delo ves svoj prosti čas.

Za posamezne panoge je bilo organiziranih 11 strokovnih komisij. V njih so visokokvalificirani republiški strokovnjaki. Skupno je angažiranih okrog 80 strokovnjakov iz vseh univerzitetnih profesorjev, članov raznih znanstvenih inštitutov, republiških uprav, kakor tudi

domačih strokovnjakov iz okraja Murska Sobota. Na vsa posvetovanja, posebno pa na posvetovanja, katerih so razpravljali o koordinaciji med posameznimi komisijami, so povabili tudi predstavnike okrajnega ljudskega odbora. Tako je bilo zagotovljeno sodelovanje okraja in prebivalstva. Raziskovali so naslednje probleme: gospodarsko geografske in demografske, geološke, vodno-gospodarske, kmetijske in gozdarske, prometne, kakor tudi industrijo, trgovino in obrt, gostinstvo in turizem, zdravstvo, prosveto in kulturo, stanovanske in komunalne servise ter podobno.

Parcialna poročila o posameznih doznanih so izdelana, kakor tudi veliko število ponazoril in kart o posameznih preiskavah.

Plan še ni gotov, čeprav se delno že izvaia. Na nedavni konferenci občinskega komiteja ZKS Ljubljana — center je o njem govoril tov. Miha Marinko. Za plan je torej vsesplošno zanimanje in bo o njem treba še spregovoriti.

USPEHI IN VOZLI — USPEHI IN VOZLI — USPEHI IN VOZLI — USPEHI IN VOZLI — USPEHI IN VOZLI — USPE

V PREKMURSKI „BOLNIŠNICI“ KMETIJSKIH STROJEV

V ZADRUŽNEM PODJETJU »AGROSERVIS«, KI OBRATUJE NA PERIFERIJ SOBOTE, SO SESTAVILI PERSPEKTIVNI NACRT — LETA 1961 BODO POVEČALI PROIZVODNJO ZA 45, ŠTEVILO ZAPOSLENIH ZA 20 ODSOT. — NAD 10 MILIJONOV DINARJEV INVESTICIJ, OD TEGA 4 MILIJONI LASTNIH SREDSTEV — VEČ DRUŽINSKIH IN SAMSKIH STANOVANJ ZA ZAPOSLENE — V LETU 1961: KOOPERACIJA PRI IZDELOVANJU IN POPRAVLJANJU AKUMULATORJEV.

V prekmurski »bolnišnici« kmetijskih strojev, kakor bi lahko tudi drugače imenovali to podjetje, dobro gospodarijo. V letu 1955 so imeli 7 zaposlenih in 537 tisoč dinarjev brutoprometa, lani pa že 56 zaposlenih in 62 milijonov dinarjev brutoprometa.

Letos in v naslednjih treh letih jih čakajo še odgovornejše naloge v kmetijstvu, ki jih bodo zmogli le z dobrim gospodarjenjem, saj predvidevamo, da se bo v tem času za enkrat povečalo število traktorjev v Prekmurju (sedaj jih je 30). Delovanje podjetja se bo moralo razmahniti; sem sodi izboljšanje terenske servisne službe, stalna pomoč upravljalcem kmetijskih strojev, ki zdaj še pogosto grešijo in tako zapravljajo težke tisočake zadržnim organizacijam itd.

O v štirih letih nameravaio znatno izboljšati in razširiti

obratne prostore. Kupili bodo novo strojno opremo in orodje. Na razpolago so že dobili 5 tisoč dolarjev za uvoz ameriških brusilnih in drugih strojev, s katerimi bodo lahko že letos povečali proizvodnjo za 25 odst. Sedaj se potegujejo za tonamenski kredit v dinarjih. Letos bodo kupili tudi terensko vozilo »Lard Rower« za opravljanje servisne službe. V načrtu imajo

še ureditev potrebnih sanitarnih naprav, gradnjo družinskih in samskih stanovanj za zaposlene, ureditev parka in okolice itd. V letu 1961 bodo predvidoma uveljavili tudi kooperacijo z nekim podjetjem pri izdelovanju in popraviljanju akumulatorjev in sestavili načrt za novi trakt na severni strani, kjer se sedaj stiskajo posamez-

ni oddelki v že razpadajočem graščinskem hlevu.

Po uresničenju tega načrta se bo podjetje še bolj razmahnilo. Končne meje sicer ni, vendar pričakujejo, da bodo lahko naposled zaposlili do 100 delavcev, med njimi tudi nekvalificirane, ki bodo za manjšo plačo opravljali pripravljalska in druga manj zahtevna dela. Tudi s tem bodo lahko precej pocenili storitve. Prve sezonske delavce so že najeli pogodbeno.

Vzporedno z gospodarskim razvojem bodo skrbeli za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih. Ze letos bodo priredili ustrezno tečaj. Za podjetje hočejo pridobiti še nekaj visokokvalificiranih mojstrov. Temejlito bodo morali popraviti tarifni in premijski pravilnik (izplačevanje premij so v zadnjem času sploh ustavili) v tem smislu, da bi z ustrežnejšim nagrajevanjem preprečili fluktuacijo strokovnih delavcev v šoferski poklic; sedanje nagrajevanje je namreč premalo spodbudno.

V podjetju pozrešajo tudi smotno pomoč političnih organizacij, s čimer je v dokajšnji meri pogojeno delovanje organizacij delavskega upravljanja. Imajo samo enega komunista in tudi sindikalna organizacija se ne more prav uveljaviti. Več pomoči pričakujejo od občinskega političnega vodstva, zlasti zato, ker bo podjetju v prihodnosti odmerjeno še večje mesto v prekmurskem kmetijstvu in bo od političnega življenja v kolektivu mnogo odvisno, ali bo podjetje tudi uspešno opravljalo svoje poslanstvo. S.K.

Pomoč kmetijskih strokovnjakov pri praktičnem delu — zagotovilo za uspeh

Pogoji letošnjega tekmovanja v kmetijstvu Pobuda za večjo proizvodnjo

USPEHI LANSKOLETNEGA TEKMOVANJA V KMETIJSTVU SO OMOGOČILI DRUGI RAZPIS ZVEZNEGA NAGRADNEGA TEKMOVANJA ZA LETOSNJE LETO. CILJ LETOSNJEGA, KAKOR TUDI LANSKOLETNEGA TEKMOVANJA JE RAZVIJANJE ZANIMANJA ZA MNOŽIČNO OSVAJANJE SODOBNE AGROTEHNIKE PRI VZGOJI ŽITARIC, ŽIVINE IN NASADOV TER SPLOH RENTABILNO GOSPODARJENJE V NAŠEM KMETIJSTVU.

Za razliko od dosedanjih so letošnji tekmovalni pogoji precej spremenjeni. Predvsem skajajo predpisi izpodbuditi prizadevanja kmetijskih in zadržnih organizacij, njihovih delovnih kolektivov in strokovnjakov za čim večjo proizvodnjo tistih kultur, ki so značilne za našo državo. Težišče letošnjega tekmovanja je usmerjeno na

proizvodnjo pšenice, koruze, krompirja, sladkorne pese, mesa, volne in mleka.

V zveznem nagradnem tekmovanju lahko tekmujejo vse kmetijske in zadržne organizacije v državi, in sicer z vsemi svojimi površinami in živino. Na ta način zadrge ne bodo samo posredniki individualnih proizvajalcev v tekmovanju, temveč bodo nastopale tudi kot neposredni organizatorji lastne proizvodnje in proizvodnje v kooperaciji.

Novost v tekmovanju predstavlja povečanje donosov. Tako so te norme pri pšenici postavljene med 30 in 50-metrskimi stoti na ha, pri koruzi od 60 do 100 mtc, krompirju od 300 do 450 mtc itd. V proizvodnji mleka so predvidene količine

grad najboljšim tekmovalecem določenih 800 milijonov dinarjev. Sistem nagradnega tekmovanja je takšen, da izpodbuja večjo proizvodnjo in istočasno vpliva na kooperacijo med drugimi in posameznimi proizvajalci. Važno je tudi to, da pogoji tekmovanja dopuščajo kmetijskim in zadržnim organizacijam, da le-te lahko zadrže 25 odst. od nagrad za sklade, kakor tudi možnost za njihovo odločanje pri razdelitvi nagrad znotraj delovnega kolektiva. Delovni kolektivi in zadrge lahko odločijo, da tudi zneske preko obveznih 25 odst. nagrad vložijo v sklade, če gre za nabavo sodobne opreme in podobnega, kar bi ugodno vplivalo na proizvodnjo. Ostala vsota se razdeli na socialistična

Z beleznico po zborih volivcev:

„POGOSTEJE NAJ PRIDEJO MED NAS!“

Februar. Tu in tam so po cestah svetlikajoče mlakuže, toda to nas ne moti. Nedeljski dopoldan. Odran i. Zbor volivcev bi se moral že pričeti, pa ljudi ni bilo. Kmalu smo ugledali, zakaj še ni v dvorani nobenega volivca: po cesti proti zadrži mu domu se je napotil dolg ženitovnjaki sprevid.

O Kmalu na to je bila dvorana zadržnega doma polna do zadnjega kotička in volivci so na dolgo in široko »obdelovali« elektrifikacijo. Elektriko v Odrancih že imajo. In dolgove. Na zboru so nekateri volivci zatrjevali, da dolgovi ne bodo mogli plačati. »Pomislite, ljudje,« je skušal dati odbornik Jerbic nekoliko zaletavemu razgovoru pravo smer, »koliko damo v enem letu samo za tobak v Odrancih! Skoraj toliko, kot znaša ta dolg. Pa nas zaradi tobaka še ni nihče prodal.«

Spet nekaj pikrih opazk. Konec vsega je bil ta, da vsi, kolikor jih je bilo na zboru vo-

livcev, zatrjevali, da elektrifikacija za vas le ni tako breme. »Se pač sprva nismo prav razumeli,« so zaključevali razgovor tisti, ki so bili najbolj glasni.

Med razgovorom o elektrifikaciji so posamezniki menili, da so poslance le poredko videli. Tisti, ki so imeli največ opravka z elektrifikacijo, so temu ugovarjali, češ da jim je zvezni ljudski poslanec vselej pomagal in svetoval. »To ni nič,« se posamezniki niso pustili ugnati v kozji rog, »hočemo, da pridejo ljudski poslanci k nam pogosteje in pika.«

glavnem ženske in morda je bila prav zaradi tega razprava precej živahna. »Ce hočemo, da

udarjal predsednik krajevnega odbora. Volivci so se zanimali tudi za nagrade kmetijskega tekmovanja. Naj je upravnik zadrge še tako zatrjeval, da bodo te nagrade že v kratkem razdelili, volivci niso verjeli. »Kdo pa bo še tekmoval?« so opozarjali.

O Ceste so bile glavni predmet razprave tudi v Gressovščaku. Razumljivo: tu v goričkih predelih je to še bolj pekoče vprašanje kot v ravninskih predelih. Vsakoletna popravila zadostujejo le toliko, da zasipljejo le največje mlakuže. Vendar so ugotavljali, da ceste vseeno niso več tako slabe kot so bile pred desetletji.

Na zboru volivcev so poslali tudi poročilo o letošnjih načrtih krajevnega odbora. Uredili bodo predvsem mlake, ki naj bi služile v primeru požara. Posamezniki so k temu poročilu poudarjali, naj bi dobila gasilska društva v goričkih krajih čim več tlačnih cevi, ker le tako bo mogoče gasilec uspešno posredovati pri požarih.

O To so kratke prisposode z zadnjih zborov volivcev v besedi in sliki. Podobno je bilo na vseh zborih volivcev. Ljudje so razpravljali največ o tistih krajevnih problemih, ki jih tarejo vsak dan. Tu so najbolj doma.

ZAPISKI Z ZBOROV VOLIVCEV V CANKOVSKI OBCINI

Elektrifikacija in ceste problem št. 1

Vseh zborov v cankovski občini je bilo 17 glede na to, da nekatere vasi nimajo dovolj volivcev. Na vseh zborih so volivci soglasno potrdili kandidature za zveznega poslanca tov. Hribarja, navdušeni pa so bili predvsem nad kandidaturo republiškega poslanca tov. Čačinoviča. Kandidat za republiško skupščino se je vseh zborov sam udeležil z željo, da se čimbolj seznanijo z gospodarskimi vprašanji tega dela Pomurja.

V precej živahnih razpravah je bilo predvsem mnogo govora o elektrifikaciji, slabih cestah, o KZ, o malem obmejnem prometu itd.

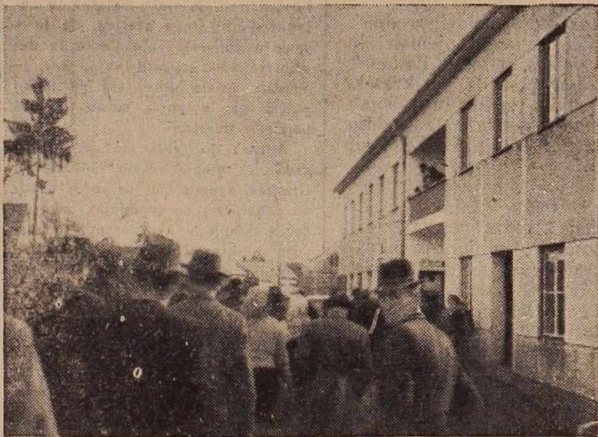
V občini so tri KZ, vendar lahko rečemo, da so doslej zelo malo prispevale k dvigu našega kmetijstva. Vsekakor je velika krivda upravnih odborov, ki se mnogokrat niso znašli ali pa so videli le svojo korist. Volivci vsepovsod pozdravljajo ločitev trgovin od KZ, saj bo tako KZ res kmetijska organizacija in bo lahko šel dobiček za dvig kmetijstva. Nezanmanje upravnega odbora do samih natečajev se je pokazalo lani predvsem v Rogoševcih. Zadruga bi lahko dobila 15.000.000 dinarjev kredita, vendar ugodnosti ni izkoristila. Dalje primanjkuje tudi skladišč.

Elektrika! To je bilo prvo vprašanje na zborih v vseh vaseh, kjer še ni elektrike. Če pogledamo nekaj let nazaj, vi-

dmo, da v nobeni vasi v občini ni zasvetila elektrika, čeprav je že domala pol občine elektrificirane. Kaže, da bo v bodočih treh letih vsa občina dobila elektriko, za kar se posebno zavzemajo volivci iz Rogoševce in Nuskove, pa tudi drugi bi jo želeli. Kakšno vno me kažejo za elektriko, kaže tudi to, da večina hiš že ima napeljavno, čeprav vedo, da bo elektrika zasvetila šele drugo leto.

Ceste so prav tako svojstven problem občine. Skoraj v vsako vas vodi okrajna cesta, razen tega pa še več občinskih cest. Sredstva za vzdrževanje pa so zelo majhna in ceste v zelo slabem stanju. V nekatere vasi z vozilom po dežju soloh ni moč priti. Posebno so pri tem prizadeti Fikšinci, Kramarovi in Ocince. Rešitev iz tega bo, da bodo krajevni odbori zvišali občinski doklado namesto krajevnega samoprispevka in s temi sredstvi vsaj nekoliko uredili ceste, seveda če bodo pri tem pomagali tudi vaščani. V Gerlincih so volivci izrazili željo po vodovodu, saj morajo sedaj nekateri po vodo kilometer ali še dalje.

Ker ležijo skoraj vse vasi občine ob meji, zato je bilo mnogo vprašanj tudi o malem obmejnem prometu. Se in še je bilo vprašanj, na katere je tov. Čačinovič uvidno odgovarjal. E.M.

Pred zborom volivcev v Odrancih

popravila, toda za to ni dovolj sredstev. Na zboru volivcev je bilo sorazmerno malo ljudi, v

bodo vse ceste v enem letu taksredne, kot si želimo, bomo morali zanje več prispevati,« je po-

BISTVENO:

Velika in moderna proizvodnja

(Nadaljevanje s 1. strani)

petletne perspektivne načrte za razvoj kmetijstva na njihovem področju.

Vsaka gospodarska organizacija v kmetijstvu — socialistična kmetijska posestva, poslovne zveze, zlasti pa zadrge, so tiste proizvodne in operativne enote, ki bodo morale uresničiti od občine postavljeni plan na svojem območju. To ni niti malenkostna, še manj pa lahka naloga.

Ob tako daljnosežnih nalogah pa mora resnično vsaka zadruga postati organizator kmetijske proizvodnje — vedeti mora, kaj in koliko več lahko da sleherni hektar zemlje. Zadruga bo kot socialistična gospodarska organizacija ome-

njene naloge lahko izvršila le takrat, če bo gospodarsko močna, če bodo njena sredstva za proizvodnjo omogočala organizacijo in obdelavo zemlje po modernem postopku in v sodelovanju s kmetom proizvajalcem, na osnovi obojestranske ekonomske zavzetosti. Tako zavzetost pa bo možno doseči pri obeh partnerjih takrat, kadar bomo organizirali veliko in moderno proizvodnjo — tako proizvodnjo, ki daje večji dohodek. V tem je bistvo nadaljnje razvoja zadržništva in kmetijstva pri nas.

Zato imamo vse pogoje tudi v predelih Pomurja. Prav bo, če bomo v pripravah za volitve temeljito pregledali sedanje stanje in se s čvrstimi obeti lotili nalog, ki so pred nami.

Zivahno razpoloženje na zboru volivcev v Sp. Ščavnici

od 3800 do 4500 kg mleka na kravo. Razen tega pa je pogoj za nagrado tudi proizvodna cena mleka, ki ne sme biti večja od 25 din po kg. Pogoji tekmovanja zajemajo tudi pitana telata in prašiče. Teža rejenih juncev se mora gibati med 30 do preko 200 ton. Udeleženci tekmovanja v pitaniu prašičev pa morajo industriji ali trgovini dobaviti najmanj 30 ton pitanih prašičev, lahko pa jih tudi nad 300 ton.

Po odloku Zveznega izvršnega sveta je za dodeljevanje na-

gospodarstva in na članstvo kolektiva po ključu, ki mora temeljiti na zaslugah posameznikov v proizvodnji.

Kmetijske zadrge delijo nagrade delno na zadržnike-kooperante, delno pa na organizatorje in strokovnjake in njihove zunanje sodelavce, če so ti sodelovali pri povečanju proizvodnje.

Uspehi tekmovanja se ugotavljajo samo na podlagi književodstvenih podatkov letnih bilanc organizacije, ki so sodelovale v tekmovanju.

Štiri občinske posvetovalnice za delo

Na zadnji seji so razpravljali člani okrajnega sveta za delo o funkcioniranju občinskih posvetovalnic za delo in o nekaterih drugih vprašanjih. Glede na to so sprejeli več sklepov.

Ugotovili so, da so nekateri občinski ljudski odbori jemali službo s področja dela in delov-

ni odnosov premalo resno. Po daljših razgovorih s predstavniki občin so se ti odločili za uvedbo posvetovalnic za delo pri svojih ObLO. Tako bodo na območju našega okraja v bodoče 4 občinske posvetovalnice za delo.

Članj sveta so na tej seji sklenili, naj pregleda okrajna delovna inšpekcija 25 različnih gospodarskih organizacij in naj analizira, kako se v teh gospodarskih organizacijah uveljavlja zakon o delovnih odnosih.

Za eno izmed prihodnjih sej OLO na bodo pripravili obširno poročilo o analitični oceni delovnih mest v gospodarskih organizacijah in o zaposlenosti na splošno. Prav tako bodo pripravili seminar za vse uslužbenke, ki bodo delali na občinskih posvetovalnicah za delo.

Okrajni svet za delo bo organiziral tudi krajši seminar za predsednike delavskih svetov in direktorje podjetij. Na tem seminarju se bodo omenjeni seznanjali z metodami organi-

zacije dela v tovarni čevljev »Planika«. Ta seminar naj bi bil v Turnišču, kjer bi si lahko udeleženci ogledali uvajanje različnih metod dela pri praktičnem delu.

Med drugim so razpravljali na seji o sezonskih delavcih. Doslej so nekatera posvetila poslala ponudbe za čez 1500 delavcev. Sklenjeno je bilo, da bo sklic svet za delo pri OLO sestane s palirji in priredil seminarje za sezonske delavce.

-jm

DOBRA POSTREŽBA V LENDAVSKEM „PREKMURCU“

Lendavska gostilna »Prekmurec« je že znana mnogim ljudem po dobri in kulturni postrežbi. Najprej je sicer primanjlovala primernih prostorov, vendar pa so ta problem postopoma rešili, tako da imajo sedaj 4 sodobno urejene sobe. V eni je televizijski sprejemnik, od katerega imajo dostop tudi oni, ki sicer niso prijatelji kapljice. Lani so začeli urejati tudi vrtno prostoro in bodo letos že služili svojemu namenu. Lendava bo tako dobila gostilno, v kateri se bodo lahko gostje okrepčali in odpočili tudi na prostem. V gostilni urejajo še kuhinjske prostore in stranišča, napeljujejo vodovod, nabavljajo novi inventar itd.

V gostilni »Prekmurec« se hrani okrog 20 abonementov, ki so s postrežbo zelo zadovoljni. Gostje lahko dobijo toplo hrano po naročilu ob vsakem času in tudi po dostopnih cenah, kar pogrešamo v prenekatere gostilni. Redno prodajajo tudi brezalkoholne pijače.

Kolektiv gostilne daje letno družbi okrog 1 milijon din in vse kaže, da bo med petimi go-

stilnami v mestu prva povsem izpolnila svoje obveznosti.

Gostilna »Prekmurec« se je s svojimi uslugami že približala delovnemu človeku, kar je zelo važno in je tudi precej odvisno od ljudi, ki upravljajo naše gostilne.

-jo

SOBOŠKA KRONIKA

Poroke, rojstva in smrti od 22. februarja do 1. marca 1958.

Rodile so: Terezija Nemec iz Per-toče, dečka; Marija Bažika iz Dol-njega Lakoša, deklico; Kristina Do-manjko iz Očeslavskega vrha, de-klco; Ema Horvat iz Križevca, de-čka; Emilija Čahuk iz Križevca, de-klco; Marija Vlač iz Crnc, dečka; Alojzija Rauter iz Zg. Kocjana, de-klco; Jelena Vovko iz Lendave, de-klco; Justina Tkalec iz Lipe, dečka; Anica Žižek iz Dolge vasi, deklico; Marija Rajbar iz Berkovec, dečka; Draga Trnovac iz Hrašenskega vrha, deklico, in Irena Smodiš iz Stanje-vec, deklico.

Umrli sta: Anica Ivanič iz Zepo-vec, stara 38 let, in Marija Demšar iz Apač, stara 21 let.

NESRECE IN NEZGODE

Težko deblo je padlo na levo no-go 47-letnemu Stefanu Bagariju iz Otovca in mu jo je zlomilo pod ko-lenom.

Na slamoreznici si je več prstov leve roke hudo poškodovala 16-letna Ana Pavlič iz vasi Boreci pri Ljuto-meru.

Ko se je hotela 50-letna Helena Vavpotič izogniti avtomobilu, je pad-la s kolesa in si zlomila nogo.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nedelja 9. marca 1958.

Dr. Lanšček Nikolaj, stanuje na Lendavski cesti števil. 7.

Ordinira v splošni ambulanci od 8. do 12. ure, v nujnih primerih po-poldne in ponoči na stanovanju.

TEDENSKA NOČNA DEŽURNA SLUŽBA od 10. do 16. marca 1958.

Dr. Lanšček Nikolaj, stanuje na Lendavski cesti števil. 7.

PROSTOVOLJNI KRVODAJALCI dne 26. februarja 1958.

Vera Benko iz Bakovec, četrtič; Terezija Legenič iz M. Sobote in Ana Horvat iz Turnišča, obe tretjič; Marija Danko iz Dolnje Bistrice in Terezija Zadravec iz Renkovec, obe drugič; Frančiška Lendvaj iz Meli-nec, Jože Lukač iz Dokležovja, Franc Gjergje iz Radovec, Ivan Stanko iz Srednje Bistrice, Rozalija Gjura in Jožef Graj, oba iz Gornje Bistrice; Katarina Balazič, Helena Žižek, Marija Jerbic, Terezija Za-lik, Ana Glavač, Izidor Vučko, Ana Gjorek, Elizabeta Vogrinec, Martin Prša, Regina Kozlar in Sabina Za-lot, vsi iz Dolnje Bistrice.

LJUTOMERSKA KRONIKA

Rojstva, poroke in smrti:

Rodile so: Anica Ozmeč iz Des-njaka, Miroslava; Gabriella Stampar iz Ljutomera, Emanuela; Sever Ma-rija iz Sprinca, Mirka; Sitar Filo-mena iz Gihine, Mileno.

Poročili so se: Marjan Roner, kle-par in vodni inštalater, Dobje pri Tolminu, Ernesta Leban, gospodinja, Dobje pri Tolminu; Alojz Slokan zi-dar iz Grosčevčaka, Marija Potočnik, vingr. delavka iz Grosčevčaka.

Umrli je: Getruda Zadravec, kme-tovalka iz Sprinca pri Ljutomeru stara 70 let.

DEŽURNA SLUŽBA ZDRAVNIKOV:

V nedeljo, dne 9. marca 1958 je dežurni zdravnik za splošno ambu-lanto Ljutomer Dr. Ivan Kaukler, Ljutomer.

PREKMURSKI FANTJE POZDRAVLJAJO

Prekmurški fantje Vi-ljem Rogač, Stefan Fe-renčak, Ivan Markoja in Stefan Bakan, ki služijo vojaški rok v Gornjem Milanovcu, toplo pozdrav-ljajo svoje starše, sorod-nike, znance in prijate-lje. Enako velja tudi za prekmurska dekleta, vsem skupaj pa želijo veselo svidenje.

USPEŠNO DELO OBLJUBLJAJO

Mladi združniki v Selu so sklenili, da bodo priredili letos ob pomoči domače kmetijske zadruge več raznih tečajev in predavanj, na katere bodo po-vabili tudi kmetijske in druge strokovnjake. Kaže, da bo delo združnikov v Selu letos uspeš-no, saj jim je upravni odbor kmetijske zadruge obljubil vso pomoč.

J. T.

Kako preživite prosti čas?

Tokrat odgovarjajo na vprašanje »Kako preživiti prosti čas«: ZDRAVNIK, ŽELEZNIŠKI PROMETNIK, MILICNIK IN CESTAR.

LUDVIK ROŠKAR, prometnik, železniška postaja Ljutomer:

»V zimskih mesecih se naj-več zadržujem v krogu družine, pomagam otrokom pri uče-nju. Del prostega časa pa pora-

moji službi, saj nam ponujajo dopust v glavnem le pozimi, ko je na železnici manjši promet, grem na izlet na morje ali na planino. Seveda z družino. Naj-več prostega časa porabim se-veda za vsakodnevni odmor, saj sem 12 ur nepretrgoma v službi.«

DR. IVAN AMON, zdravnik, Murska Sobota:

Dr. Amon je odgovoril na zastavljeno vprašanje nekako takole: »Kot po urniku; prost sem samo ob sobotah popoldne in ob nedeljah. Enkrat na me-sec grem v kino, morda toliko-krat tudi v kavarno. Če bi lahko smatral strokovne se-sanke v Ljubljani in drugod za razvedrilo, bi mi bilo zelo všeč! Drugače pa: zdravnikov je premalo in zato je v naši stroki prostega časa zelo malo. Če pa bi imel več prostega ča-sa, bi si privoščil kakšen krajši izlet v bližnjo okolico.«

MILAN ZGANJER, miličnik, Videm ob Ščavnici:

»Prosti čas preživim večinoma doma, posebno še sedaj v zim-skih mesecih, ki ne morem ri-bariti. Sem namreč ribič in v prostem času se ukvarjam naj-raje s tem športom. Drugače grem vsak teden v kino ali pa si ogledam, če pri nas v Vidnu je, kako odrsko uprizoritev.«

JOZE HORVAT, česar, Pušča:

Dobil sem ga na cesti, ko je vneto pospravljaj odpadke v svojo vsakodnevno spremlje-valko: dvokolico. »V prostem času rad igram nogomet, posluš-am radio — najraje poročila. Rad tudi prebiram knjige. Te

si izposodim, vsak mesec pa, če mi prejmi le dopuščajto, tudi kupim kako knjigo. Tako sem si doslej zbral že nekaj knjig. Če bi imel več prostega časa, bi igral seveda nogomet in pre-bral še več knjig.«

BOROV OBRED

Trije prizori z boro-vega gostovanja v Moravcih. Levo: vese-la množica spremlja obred. Spodaj dekle-ta, ki se »niso mogla« poročiti, vlečejo bor. Desno: »doktorje« zdravijo »bolnike« s kapljicami za srce.

»V imeni borá, škúfke ino njeg-voга stároga štórá ...«

Farar je spregovoril borovo moli-tev. Njegov nastop je bil slovesen. S prav takšno šegavo slovesnostjo je pripotoval. Pripeljal se je na sla-mi, v vozu, opletenem s trnjem. V voz je bila vprežena bela kravica. Kočič je bila žena, pokrita z origi-nalnim kočičkim klobukom iz gro-fovskih časov. Na prvi pogled: ve-liko dostojanstvo pridigarja.

»Dragi gmajnarje! Meni se vidi, da se vi gnes nešte mvalji, ka ste mene norca, nevrednoga slugo gle-da-ti prišli. Zelebo bi tou, da bi dru-gič k pameti prišli, da ne bi več gledali samo velke erbiye, gda se mladi ženijo, ar druge dobre lastno-sti, da nebi naša ves mela takšno sramoto, da se nišče oženiti nebi mogó ino za volo toga more norce špilati ...«

Obrazi tisočletnih Moravčanov in go-stov so se razlezi v širok smeh. Za-zerovani v veliko pridigo borovega duhovna so se gnetli bliže, bliže. Tudi v številnih drugih vaseh so te-ga dne imeli borovo gostovanje. V Moravcih je sodelovalo v tem pust-nem obredu okrog sto štirideset va-ščanov. Drugod manj, toda pod osemdeset jih menda nikjer ni bilo. Tisoče gledalcev so do solz nasme-jali s svojo pustno šegavostjo.

V Martjancih, torej pri sosedih, so imeli borovo gostovanje že neka-ko pred tridesetimi leti. Pred štiri-desetimi leti, pravijo, pa je bil ta borov obred v Puconcih. Takrat je bil menda duhovem Bukvič iz Sobote. Ta mož je nastopil v vlogi boro-vega farara še pred leti. Tekst nje-gove pridige je objavil med dvema vojnama Mladi Prekmurec. Kaže, da je Bukvič prenesel ta obred iz Av-strije ...

Pred tremi desetletji je torej bo-rov farar prvič v martjanski občini grmel z močnim pridigarskim gla-som: »Pri tej slovesnoj priliki nas dužnost veže, da se ne spozabimo ino z dūba srca se spominemo na

je bilo zato, ker so se vmes pote-pali pokleni lopovi in brezposelni. Klonja, pokretni zapor na vozu, kjer v normalnih razmerah prevažajo svinje, je bila skoraj vedno polna. In pisana družba ciganic z medvedi, vrag z rasuhami, posvadbice, oče z dolgimi lasmi iz prediva ...

Po deseti uri so bili vsi v smre-kovem gozdu, dober kilometer od Moravca. Starešina in mladoženec sta se pojavila pred starši sneje. Stariša sta obljubila pet malih plu-gov zemlje dote. Starešina je zahteval pet velikih plugov. Trije mali plugi pa sta dva velika. Razšli bi se za vedno, če nevesti, ki je govorila namesto bora, ne bi mladenič uga-jal. Kmalu so sklenili, da bodo go-stitvanje takoj opravili. Zdaj, pred desetimi leti in pri vsakem borovem obredu, je prišel do besede farar: »V imeni bora ...« Napeta pozornost ob-stavka do stavka. Prerivanje tistih, ki so slabše slišali. ... smo posluš-šale na tanače, neč vzeti srnaka, nej pijanca, nej nimaka ino manja-ka. Zdaj stojimo pred etin svejton kak stare sojke. Zavol takših ta-načov smo prišle do toga, da mo-ramo zaj ete dugi bor vleči ...« Smeh do vrišča. Stotine do solz na-smejanih lic. ... to vaše djanje vam naj bode dober tanač, da drgoč ne bodete čakali ino sebe pred bor postavljali ...«

Ko so zapele sekire in se je bli-žal čas, ko bo smreka padla, je bilo razburjenje na visku. Fantje iz dru-gih vasi so se pripravljali, da bodo vzeli nevesti devišto tik pred go-stitvanjem. To dejanje simbolizira lomljenje vrha drevesu. To bi osra-motilo prireditelje borovega gostu-va-nja. Zato so na mestu žandarje, po-svadbice, vrag z rasuhami, priprav-ljeni na vse. V veliko očišanje vseh je padlo drevo nepoškodovano. Dekleta in fantje, krivi zato, ker se niso poročili, so se razvrstili ob vr-veh in potegnili bor proti vasi. Med potjo so opravili dvakratno ozava-

VIKTOR SIREC

ČESTITAMO ŽENAM K PRAZNIKU!

Ogledalo našega časa

IZKUSNJE GOVORE, DA SI LAHKO USTVARI PRAVILEN POGLED NA ŽIVLJENJE, NA SVOJO OKOLICO IN NA SOCIOVEKA LE TISTA ŽENA, KI JE V SVOJI NOTRANJOSTI OPRAVILA S SKODLJIVIMI PREDSDOKI O VREDNOSTI IN VLOGI ŽENE V SOCIALISTIČNI DRUŽBI. PRAV TO SPOZNANJE JI ZAGOTAVLJA POLOŽAJ V NAŠI DRUŽBI IN ODPIRA POTI NJENI ENERGIJI IN INICIATIVI. TISOČE NAŠIH JAVNIH IN POLITIČNIH DELAVK TO DOKAZUJE S SVOJIM NEUMORNIM DELOM. ZATO LAHKO TRDIMO, DA JE DAN POPOLNE ENAKOPRAVNOSTI ŽENE IN MOSKEGA NA PRAGU NAŠEGA ČASA.

Preberimo kaj več o vlogi žene in matere v naši družbi v prispevkih dveh aktivnih družbenih in političnih delavk našega okrajnega mesta pod naslovom

ŽENE O ŽENI

MAJDA ŽIVKO, mlada učiteljica in mladinska aktivistka:

Malo sem v zadregi, kaj naj napišem pod ta naslov, saj še nisem žena niti mati, zato najraje obravnavam problem da-

Majda Živko

našnje žene z vzgojnega stališča. To me kot poklicno vzgojiteljico najbolj zanima.

○ Spoznavam, da je žena napravila ogromen korak naprej s svojo borbenostjo, požrtvovalnostjo in skromnostjo. Minil je čas zapostavljanja in poniževanja za ženo, saj se ves napredni svet otresa nazadnjaške miselnosti, da je žena manj vredna od moža. Na vsakem koraku

lahko vidimo, kako uspešno se je uveljavila žena v našem družbenem in političnem življenju. Ni delovnega mesta, kjer ne bi bilo prostora za sodobno ženo.

Nikakor pa ne smemo pozabiti žene-matere. Rada bi povedala nekaj svojih misli o materah mojih učencev. Ni lahko materi, ki mora ob zaposlitvi še doma opraviti vsa hišna dela in misliti hkrati še na vzgojo svojih otrok. Otroci so vedno odraz materinega prizadevanja. To lahko spoznamo najbolje me učiteljice. Kdor ne zna pesmice ali slabo čita berilo, takoj ugotovimo, da otroci doma snovi ne utrjujejo. Kako le, ko pa se srečujejo številne matere s svojimi otroki samo zgodaj zjutraj ali pa pozno zvečer. Mati je izmučena od dela in kako naj ugotavlja, ali se je njen otrok seznanil z dolžnostmi, ki jih od njega zahteva šola. Najtežje pa je v takih družinah, kjer je več šolarjev. Vidite, prav tu je treba pomagati naši ženi in z ustanavljanjem raznih izvenšolskih ustanov preprečiti, da bi otroci begali od doma in se notikali po cesti. To je važen vzgojni moment in če pravočasno ne ukrepamo, smo sokrivci otrokovih prestopkov. V zavodu za vzgojo mladine sem opazila, da se tam zbira prav taka mladina, ki ji dom ni nudil ali ni mogel nuditi potrebne vzgoje in tonline. V mnogih primerih so temu krive tudi neurejene domače razmere ter zaostlost. Seveda teh trditvev ne morem posplošiti, ker so le v večini tiste matere, ki kljub zaposlitvi in obilici drugega dela vzorno vzgajajo svoje otroke in pomagajo celo pri raznih pionirskih krožkih.

○ Ponočno odobravam, da ima vsaka žena svoj poklic in da se osamosvoji. Toda, ko po-

stane žena in mati, bi bilo prav, da bi pustila službo in se posvetila domu in vzgoji svojega naraščaja, v prostem času pa naj bi se izživljala v športu, segala po knjigah in si privoščila več razvedrila. Nikakor pa se seveda ne bi smela odtrgati od družbenega življenja in političnega udejstvovanja. Dokler pa za to ni pogojev, mislim zadostne materialne osnove, bodi naša skupna skrb: pomagati ženi in materi pri njenem važnem poslanstvu, pri vzgoji naših najmlajših državljanov.

HELA SREŠ, služenka OLO Murska Sobota, borka v NOV, sedaj znana družbena delavka:

Kot je znano, so se žene borile za svoje pravice že dolga leta pred vojno — ne samo pri nas, temveč širom sveta. Žena pred vojno ni bila priznana kot javna, družbena in politična delavka. Nastopala je le kot gospodinja, mati in žena. V kolikor pa je bila zaposlena v raznih ustanovah in gospodarskih organizacijah, za svoje delo ni bila pravično nagajena. Vsa taka in podobna zapostavljanja so ženo le še podžigala v borbi za svoje pravice.

Druga svetovna vojna naših žena ni našla neopripravljenih, saj vemo, da so bile mnoge povezane s političnim in delavskim gibanjem in so odigrale prav tukaj važno vlogo. Že leta

1941 najdemo ženo tesno ramo ob rami na položaju z ostalimi borci, na terenu kot politične delavke. Druge so zopet doma opravljale razne zaupne naloge.

○ Danes se je dejavnost žene že tako uveljavila in razširila, da skoraj ni področja dela, kjer ne bi bila udeležena tudi žena. Pomembno vlogo odigravajo naše žene v družbenem in delavskem upravljanju, gospodarskem, političnem in kulturnem življenju. Ob vseh teh nalogah in dolžnostih je zaupana ženi še ena važna in odgovorna naloga — dolžnost materinstva. Ta dolžnost nalaga ženi veliko odgovornost, skrb in delo. Žena, ki je zaposlena in jo čaka doma še delo v gospodinjstvu in pri otrocih, mora ves prosti čas res premišljeno izkoristiti. Želja vsake matere je, da bodo njeni otroci kar najboljši učenci, da bodo lepo vzgojeni, kajti to je osnovna zahteva naše družbe. Tako je treba večkrat opustiti tudi kako drugo dolžnost, ki jo imamo žene.

○ Često slišimo kritiko, da se žene premalo udeležujejo v javnem življenju. Tako mnenje je le delno opravičljivo, kajti kot mati menim, da žene opravljamo tudi odgovorno in važno delo, ko skrbimo za otroke, da gredo naslednji dan pripravljeni v šolo, da se ne potikajo po cesti in podobno. Ne nameravam pa nikakor podcenjevati aktivnosti žene in udejstvovanja žene kjerkoli izven doma; nasprotno — aktivne bi morale biti vse žene, ker bi bilo potem delo razdeljeno na vse in tako bi lahko bolj dosledno opravljale naloge, ki nam jih nalaga družba.

Da bomo ženi omogočili udejstvovanje v javnem življenju, bomo morali misliti na razširitev predšolskih kot šolskih ustanov za otroško zaščito ter tako vsaj delno prevzeti skrb za otroke v času materine odsotnosti.

MANKO GOLAR:

OB PRAZNIKU ŽENA

Ko prvo cvetje se razcveta, ko sonce se z neba smehlja, ko pomlad se po polju šeta, ves svet praznuje dan žena.

Praznuje naša ga tovarna, praznuje mesto ga in vas, še rosa v drobnem cvetu žarna in ves mladostni novi čas.

Za osmi marec poje loka in vsak je gaj kot v maju mlad, in v pest v pozdrav se stiska roka — še gozd zaspan zapel bi rad.

Pozdravljen, osmi marec, zdravo, saj praznik si naprednih ženi! Ves širni svet ti poje slavo, pošilja ti pozdrav ognjen!

Zeli vam sreče, hlabre žene, vam sestram vseh žena sveta — Naj osmi marec ne ovene, kot cvet, ki soncu se smehlja.

Pomoč zaposleni ženi

(Iz razgovora s predsednico soboškega DNŽ Hildo Marganovo)

○ Tudi v Soboti deluje Društvo naprednih žen. Pri njej govori predsednica smo se zanimali predvsem, kako se je to društvo že doslej uveljavilo.

Težišče lanskega delovanja društva je bilo predvsem v prirejanju praktičnih tečajev za gospodinjice. Poleti so priredile tečaj za vlaganje sadja in zelenjave. Posebno dobro obiskan je bil kuharski tečaj, ki se je pričel novembra in je trajal dva in pol meseca. Tečajnice so se urile predvsem pri pripravljanju vsakodnevne hrane, kar je še zlasti važno, saj vemo, da je hrana v marsikateri družini še vedno preveč enostranska, brez zadostne količine

ne zelenjave in sploh vitaminov. Pred 14 dnevi se je pričel šivalni tečaj, kjer se učijo žene in dekleta šivati, krojiti in krpiti. Tečaj obiskuje 14 žena. Več jih ne more, ker imajo trenutno samo dva šivalna stroja. Potrebnovali bi še enega.

Ti tečaji so bili pod okriljem soboškega Gospodnjiskega centra. Organiziralo jih je društvo, ki je tudi samo prispevalo nekaj sredstev, vodile pa so jih strokovne učiteljice iz Rakičana. Tečajnice so si pridobile mnogo koristnega znanja, zato so bile tudi zadovoljne, a društvu je to izpodbudilo, da bo s takim izobraževalnim delovanjem nadaljevalo. Tako se bo

še nadalje širil krog naprednih žen.

○ To je ena, nedvomno važna oblika pomoči ženi. Kako pa je s servisnimi in drugimi službami, katerih prvenstvena naloga je, da pomagajo predvsem zaposlenim ženam in materam?

V marsikaterem gospodinjstvu so se že uveljavili gospodinjstvi stroji in drugi pripomočki, ki pa so po ceni težko dostopni delavskim in uslužbenkim ženam. Največ zanimanja je sedaj za manjše pripomočke (ročni mešalci, ekonomski lonci itd.), ki so cenejši in si jih lahko omisli vsaka varčna družina. Izdatno pomoč posreduje gospodinjstvena soboška Stanovanjska skupnost s pralnimi stroji in sesalec za prah, s storitvami v nedavno odprti krpalnici itd. Take kolektivne pomoči si želimo še več. Tudi hišni sveti lahko mnogo opravijo na tem področju, zlasti v večjih stanovanjskih poslopijih. Hišni svet na Lendavski cesti 10 je nabavil za potrebe vseh stanovalcev skupen pralni stroj, letos pa namerava še sesalec za prah, in sicer tako, da bodo prebivalci s prostovoljnim delom urejevali park okoli bloka in tudi tako prihranili nekaj za to prepotrebno napravo.

○ V dosedanjih praksi si je društvo pridobilo precej izkušenj, zato bo lahko tudi v prihodnosti dajalo nove pobude. Tov. predsednica nam je posredovala nekaj predlogov, o katerih bo vredno razmisliti in jih morda tudi uveljaviti v naših razmerah.

Prič naj bi bile žene v prihodnosti bolj zastopane v potrošniških svetih, ki so doslej pretežno živalarili prav zaradi neposrečenega sestava. Žene so glavni kupci dobrin za vsakodnevno življenje in zato lahko dajejo največ koristnih pobud za izboljšanje trgovine. Hišni sveti v večjih poslopijih naj bi poskrbeli za otroške kotičke, v katerih bi dežurne matere z vzgojnimi igrami koristno zaposlovale mladež. Sedaj se otroci večkrat potepajo okoli, se gre-

do strelce, karboje in indijance, kaj koristnejšega pa ne znajo, ker jih k temu ne privajamo. V trgovinah naj bi začeli prodajati že napol pripravljene obroke hrane, ki bi jih gospodinja dala samo v lonec (odpadlo bi čiščenje, trebljenje in pripravljanje), ko se vrne z dela domov. Tako pripravljeni obroki naj bi bili dostopni tudi po ceni. Pri tem bi zaposlili precej žensk. Pod okriljem stanovanjske skupnosti ali druge ustanove bi morda kazalo ustanoviti servis za varovanje otrok (zaposlitev za študentke) v času, ko bi matere rade obiskale kulturno prireditve ali se drugače izživljale po napornem delu. Tu pa je še neizpolnena zahteva po delavsko-uslužbenki restavraciji in ustrežnejših kuhinjskih prostorih za Gospodinjstvi center, kar bi bilo mogoče skupno urediti tudi v eni izmed soboških gostiln. S.K.

VIDA TAUFER:

PRI DELU

Mati pri stroju sedi, sukajico o gube nabira, pridno z rokami hiti, tiho se nanjo ozira.

Včasih pogled ji zbeži na vrt, kjer se sinek igra, lice se ji razjasni, srečna psa se mu smehlja.

Mati pri delu hiti, pridno kolesje poganja, sinek se v vrtu vrti, kliče jo ter o njej sanja.

Žena v boju za resnično enakopravnost

Prav te dni bo poteklo 48 let, ko je na pobudo socialiste Klare Zetkin, neustrašene pobornice za pravice žene in za njeno enakopravnost, sprejel ves napredni svet osmi marec za svoj praznik — za dan žena. Od takrat je preteklo mnogo let, ki so prinesla velike spremembe v družbenem položaju žene. Za mejnik nove dobe, s katero je bila uzakonjena pravica žene do enakopravnosti, pa moremo smatrati drugo svetovno vojno, ko se je naša žena v boju za nov družbeni red pod vodstvom najnaprednejšega razreda, delavskega razreda, borila s puško v roki in pomagala izvojevanju ob nacionalni tudi socialno osvoboditev. Stevilna nacionalna ženska gibanja v svetu so sledeč svetlemu zgledu borbene jugoslovanske žene spoznala, da je suženjska miselnost in ideja o njenem zapostavljanju stvar preteklosti in da ima v današnjem svetu vse manj pristašev. Na drugi strani pa narašča iz dneva v dan številno žena, ki se zavedajo svojega položaja v družbi, svoje človeške veljave in svojih pravic.

Kot je res, da je postala zakonita enakopravnost v naši deželi že stvarnost, lahko ugotovimo, da smo tudi pri nas šele na poti do enakopravnosti v vseh odnosih, zlasti v tistih, kjer je zakon ne more niti zajeti — v hiši, v družini in v pojmovanjih. Tako pojmovanja niso slučajna, temveč so odsev od zdaj obstoječih patriarhalnih odnosov v družbi in družini. V prvih povojnih letih nismo zasledili tako poudarjenih oblik, ki hromijo ponekod aktivnost naše žene, kajti takrat je bila bolj živa politična budnost. Zato je danes naša prva dolžnost, da omogočimo mladi generaciji, da bo ostopila o politično življenje z jasnimi nazori o ženski enakopravnosti. Če bomo upoštevali vse te okoliščine, bomo lahko kmalu slavili dokončno zmago nad ostanki zaostale miselnosti in hitro se bo doignil odstotek žena, ki se udeležujejo o našem javnem in političnem življenju. Ne smemo namreč pozabiti, da je razvoj naše socialistične demokracije tako nagel, da je od dne do dne bolj potrebno aktivno sodelovanje siehernega delovnega človeka. Naša žena pa bo zato morala prehoditi še dolgo pot, preden bo zavzela v družbi tisti položaj, ki ji pripada; premagati bo morala še mnogo ovir, ki so posledica zaostalosti. Toda: že je na pohodu in ni več daleč čas, ko bo na cilju.

Ker smo tik pred volitvami o Zvezno in Republiško ljudske skupščine, stoji pred našimi ženami še ena važna naloga soddločanja pri naši nadaljnji socialistični graditvi. Zato naj postanejo politve 23. marca močna politična manifestacija vseh žena Jugoslavije, kar bo najboljši dokaz njihove politične zrelosti, zavesti in predanosti domovini. Naše žene, polne vere v napredek in krepitev mira o svetu, so to dokazale o najtežjih dneh naše zgodovine — o boju proti fašizmu. To dokazujejo tudi danes, ko stojijo v prvih vrstah o boju za nadaljnji socialistični napredek in za zdrave odnose med ljudmi. Bb

Večer opernih arii v ČAST ŽENA

V ponedeljek zvečer je bil v Soboti v čast 8. marca, mednarodnega praznika žena, večer opernih arii. Sodelovali so solisti ljubljanske opere: Nada Vidmarjeva (na sliki s tenoristom J. Plahuto), sopran, Bogdana Svirarjeva, alt, in Marcel Ostashevski, bariton. Pri klavirju: Dana Hubadova. Na spozvedu so bile arije iz oper Verdija, Rossinija, Donizettija, itd. Soboško občinstvo je bilo z nastopom zelo zadovoljno.

Zločinec za zapahi

(Nadaljevanje s 3. strani)

»KRSTNO« DEJANJE

Ko se je Riharič vrnil iz vojske, se ni več zaposlil; nekaj časa je pobajkoval okrog, nato zašel ponovno v slabo družbo. Potem se je zgodilo: neke noči je družno s Francem Klobaso in Antonom Brečičem v orohovski kmetijsko zadruzo. To je bilo leta 1955. To »krstno« dejanje je bilo brzčas odločilno za mladega Rihariča, zlasti še potem, ko so v lom odkrili in prijeli njegovo pajdaša. Riharič je poltel živel v ilegali, obiskoval sorodnike in se potikal po bližnji okolici in slovenskih gorah.

OD VLOMA K UMORU

Leta 1955 se je Riharič odločil, da se bo umaknil v Avstrijo. Bal se je pravične kazni. Svoj pobjeg je zasnoval zelo natančno. Nekega večera se je pripravljal oborožen z lovsko puško v neposredno bližino radgonskega obmejnega prehoda in iz zadnje streljal na službojete miličnika Alojza Bartola. Miličnik se je zgrudil smrtne zadet.

POBEG V AVSTRIJO

Po umoru miličnika je Riharič stekel po mostu v Avstrijo. Bal se ga prijeli tamkajšnji obmejni organi. Najprej so ga zaslišali, potem odpeljali v Gradec, toda Riharič je ukanil oborožene spremljevalce in skočil iz drvečega vlaka. Pobeglega zločince so mrzlično zasledovali. Sodelovalo je mnogo avstrijskih žandarjev, toda brezuspešno. Riharič se je nekaj časa potikal po sosednji deželi, tam storil nekaj kaznivih dejanj in potem ponovno prestopil državno mejo.

STRAH NA KOZJANSKEM

Riharičev prihod v domovino je povezan z večjimi vlogi. Na njegovem »seznamu« so kmetijske zadruge Zbelovo, Lesjevo, Dobje in Kozje, Oblo Kozje... — torej pretežno kozjanski »bazeni«. Riharič je tam v glavnem samo »gostoval«, prebival pa je večinoma blizu doma, v Pomurju in Slovenskih gorah, kar izdajajo tudi nekatere sledi: napad na šolskega upravitelja v Dupliku — nanj je streljal s pištolo — vlom v tamkajšnje zadruge itd. Na tem mestu ne bomo naštevali vseh kaznivih dejanj.

Dober zgled

Iz Rogaševca se je prijavilo v I. pomursko brigado za gradnjo avtoceste Ljubljana—Zagreb pet mladincev, katerih zgledu bodo kmalu sledili tudi drugi. Politični delavci iz občine so jim obljubili, da bodo v marcu obiskali pomursko brigado. Fantje iz Rogaševca pričakujejo, da bodo lahko na gradnji avtoceste dokončali traktorski tečaj in poslušali razna predavanja.

KORISTNO IN POUČNO PREDAVANJE

V Beltincih je bilo pred kratkim predavanje za živinorejce o nalezljivih živinskih boleznih. Predavali so tudi film o tem, kako se je moč teh bolezni ubraniti. Po predavanju so živinorejci sklenili, da bodo v prihodnje bolj skrbeli za hleve, svinjake in kurnike, kar so doslej zanemarjali. Predavanju je prisostvovalo nad 200 ljudi.

(Nadaljevanje s 3. strani)

Lojze je namreč očka treh otrok — torej glava petčlanske družine, ki živi v enosobnem stanovanju s kuhinjo in shrambo s skupno površino 6 x 6 m. Kdo mu ne bi želel, naj se mu tako vroča želja izpolni.

Toda Lojze v prostem času? Da, skoraj bi pozabil. O tem ga niti nisem vprašal! Njegov konjiček je letalstvo. Je jadralni pilot in strasten letalski modelar. Za poskušnjo je skočil s padalom iz letala in izjavil: »Laže vsak, kdor trdi, da mu pri prvem skoku ni bilo prav nič neprijetno!« Torej odlika: resnično ljubeznost. Razen v aeroklubu, ki mu zlasti v lepih poletnih dneh odvzame večino prostega časa (včasih tudi letni dopust), pa je aktiven še v raznih društvih in organizacijah in je tudi član enega izmed svetov okrajnega ljudskega odbora.

OBVESTILO

Dovoljujemo si sporočiti naročnikom »Pomurskega vestnika«, da smo uvedli sistem PREDPLACILA NAROČNINE

Naročnike, ki so v začetku z naročnino za leto 1957, prosimo, da to poravnajo najkasneje do 15. marca 1958, ker jim v nasprotnem primeru ne bomo mogli več pošiljati našega lista.

Da si pa zagotovite še nadaljno redno prejemanje lista, Vas prosimo, da obnovite naročnino tudi vnaprej, vsaj za pol leta.

Prosimo, da z razumevanjem vzamete na znanje to obvestilo, ker nam boste s tem olajšali poslovanje, sebi pa zagotovili redno dostavo.

Uprava

dejanj, ki jih je izvršil v času svojih pobegov Riharič sam ali pa v družbi svojih kolegov — vlomilec.

IN FINALE?

Ljudsko sodišče bo gotovo še bolj razkrito Riharičevu delovanju in osvetilo njegove posamezne člene. Riharič bi se že prej moral zagovarjati zaradi storjenih dejanj, toda sprito svoje prekanjenosti se mu je vedno posrečilo, da se je izmotal s pobegi pred varnostnimi organi in pozneje zabredel v še hujše blato. Sedaj čaka na pravično kazen za zapahi, prebivalstvo severovzhodne Slovenije pa se je ob njegovi aretaciji oddahnilo, saj se mu ne bo več treba bati njegove prisotnosti. Aretacija Rihariča je torej uspeh naše varnostne službe, ki je sedaj še enkrat dokazala, da budno in vztrajno varuje naše državljanke in njihovo premoženje.

Udobje na obroke

(Nadaljevanje s 3. strani)

O tem, koliko v Pomurju ljudje štedijo in kakšno je razmerje med potrošniškimi krediti in hranilnimi vlogami v Pomurju, a tudi drugod v naši domovini — kdaj prihodnjič. Tudi s temi podatki so nam postregli v Komunalni banki, razglabljanje o tem pa nam danes ne dopušča prostor.

-bjš

TEDENSKI KOLEDAR

Nedelja, 9. marca — Františka
Ponedeljek, 10. marca — 40 mučenec.
Torek, 11. marca — Kristof
Sreda, 12. marca — Gregor
Četrtek, 13. marca — Kristina
Petek, 14. marca — Matilda
Sobota, 15. marca — Klemen

KINO

MURSKA SOBOTA — od 7.—9. marca ameriški barvni film: »Ujemite tatce!«; od 11.—12. marca jugoslovanski film: »Pod sumom«.

GOR. RADGONA — od 8.—9. marca ameriški film: »Dama s kamelijami!«; od 12.—13. marca ameriški film: »Ona išče srečo«.

SLATINA. RADENCI — od 8.—9. marca ameriški barvni film: »Pokliči, M! radi umorac!«; 13. marca ameriški film: »Letelci vragi«.

LENDAVA — od 7.—9. marca ameriški film: »Mogamba!«; od 11.—12. marca ameriški film: »Vohunski lov«.

BELTINCI — 8. in 9. marca avstrijski film: »Don Juan«.

VERZEJ — 8. in 9. marca slovenski film: »Dolina miru!«; 13. marca poljski film: »Pokolenje!«.

TURNISCE — 8. in 9. marca avstrijski film: »Zapeljive zvezde«.

VELIKA POLANA — 9. marca angleški film: »Tihotapec«.

KRIZEVCI PRI LJUT. — 8. in 9. marca: »Moj vohunček!«; 12. in 13. marca »Lažni Adam«.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 8. do 17. marca
Nestavno s pogostimi padavinami, ki bodo posebno močne med 11. in 14. marcem, v istem razdobju se pričakuje sneg do nižin. Sredi marca prehodno izboljšanje in pomladansko toplo.

POMURSKI VESTNIK

Izdaja časopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murski Soboti — Direktor in odgovorni urednik: Dragan Plisar — Uredništvo: Murska Sobotica, Kočljeva ulica številka 7 — Telefon 43. Uprava in oglašni oddelki: Murska Sobotica, Kočljeva ulica 7 — Tel. 43. — Naročniški oddelki: Stefana Kovarja 16 — Naročnina četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje — Tekoči račun pri Komunalni banki, M. Sobotica, št. ev. 64-KR-1-2-365 — Tisk Pomurske tiskarne v Murski Soboti

MALI OGLASI

GOZD, NJIVO, SADOVNIJAK, VINOGRAD S KLETJO, PLESO IN UTO v velikosti cca 1 ha, prodam v Sovjaku (Videm ob Seavnici). Vprašati pri Karla Zamuda, Videm ob Seavnici. M-174

TRAKTOR »Carmec« in SLAMOREZ-NICO na močurni pogon, vse v garantirano dobrem stanju, prodam. Josip Kranjec, Ivanovci 47 p. Krizevci v Prekmurju. M-177

VEČJO PRAZNO SOBO zamenjam za enako. Informacije vsak popoldan od pol 3. ure v Ivanovcih v ulici 42, M. Sobotica. M-177

DIMNIKARSKA VAJENCA s končano osemletko ali 4. razredi gimnazije, sprejem po dogovoru s starši. Franjo Landi, dimnikar, Krizevci v Prekmurju. M-179

POSESTVO z dvostanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem v dobrem stanju, prodam v Verzeju št. 32. M-181

HISO z gospodarskim poslopjem prodam. Naslov v upravi lista.

DELOVNO MESTO RACUNOVODJE razpisuje upravni odbor Trgovskega podjetja »Vrelec« Slatina Radenci. Pogoji: Vsestransko vzdržan v računovodstvu trgovskih podjetij. Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

2 DRUŽINI za delo pri živini (pri kravah, molznicah), sprejemmo. Zaveženo pri vsaki družini 2 do 3 delovne moči. Ponudbe s kratkim opisom dosedanjih službenih mest in številom družinskih članov z rojstnimi podatki pošljite na naslov: Z. K. G. Jarenična. Družinsko stanovanje, vsako z dvema sobama, preskrbljeno. Prav tako sprejemmo tudi večje število sezonskih kmetijskih delavcev, katerim lahko nudimo skupno stanovanje.

BOROV GOZD v Dankovcih in 14 arov lepega vinograda na Vanečih ugodno prodam. Miholič M. Sobotica, Kočljeva 10. M-195

HISO na Lendavski cesti št. 4 v M. Soboti, prodam. Obsega tri trgovske lokale in dve dvosobni stanovanji s pritliklinami. Informacije: Stefan Koltaj, Strojice 201, Ljubljana. M-190

NA ZALOGI IMAM raznovrstne stvari, kutine (sadno drevje), Rudolf Spar, Krapje št. 59, Verzej.

ZAHVALA!

Ob uspešno težko izvoženih mil operacijah se janno zahvaljujem dr. Benkoviču, dr. Sedlačkovi-Novak in ostalemu strojnemu osebju. Anica Majerič.

Opozarjam cenjene bralce, stranke, da ne kupujejo predmetov, katere prodaja Ida Šotarec iz Gorice, ker so isti moji oziroma moje žene last, kakor tudi ne nasedajo raznim govoricam, ki jih omenjena širi. Banfi Bela, Lemerje.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega in nepozabnega očeta, starega očeta

Janeza Šarotarja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalja, vsem ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, vsem darovalcem venec, predvsem pa Gasilskemu društvu Murska Sobotica. Okrajni obrtni zbornici, kolektivni tovarne perila »MURA«, Sindikalni podružnici »KROJ«, Društva upokojevalcev, sorodnikom ter prijateljem in znanec. Iskrena hvala dr. Sedlačku, ki je vsestransko poživljeno v zadnjih trenutkih njegovega življenja skrbel za olajšanje v njegovi težki in mučni bolezni. Prav iskrena hvala tov. Štebi Mirkotu od Prostovoljnega gasilskega društva za poslovljne besede.

Prav iskrena hvala

Zalujoči ostali

Delavski svet podjetja »POTROSNIK« na veliko v Murski Soboti, razpisuje mesto

POMOČNIKA SKLADIŠČNIKA

GALANTERJSKE STROKE

Pogoji: potrebna strokovna izobrazba s prakso v galanterijskih stroki.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe s 1. 4. 1958. V poštev pridejo samo moške osebe. Ponudbe poslati na delavski svet podjetja.

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

V MURSKI SOBOTO

ugodno prodaja

OSEBNI AVTO znamke OPEL-KADET

Avto je dobro ohranjen in v voznem stanju. Podrobnejše informacije dobe zainteresirani pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje — Murska Sobotica, Slomškova ulica 12/I, soba št. 3.

DIREKTORJA

»MLINSKEGA PODJETJA« V MURSKI SOBOTO

Pogoji: Komercialist s prakso v vodstvu podjetja.

TUDI TO SE ZGODI

OČETOVO MASČEVANJE

Neki tovarnar čevljev iz Detroita v ZDA je zapustil svojima dvema sinovima z oporoko 87 tisoč parov čevljev, toda tako, da je eden od njiju dobil samo leve, drugi pa le desne čevlje. S tem se jima je hotel masčevati, ker se nista brigala za tovarno.

CHEVALIEROVA SLIKA

Neka oboževalka je ustavila znanega francoskega filmskega igralca in pevca Mauricea Chevaliera na ulici in mu rekla: »Včeraj sem poljubila vašo fotografijo!« Ali vam je slika vrnila poljub? je vprašal galantno Chevalier. »Ne!« je začudeno odvrnila oboževalka. »Potem pa to ni bila moja slika,« je rekel Chevalier.

PEDANTNI NEMCI

Zaradi enega samega pfeniga je zahodnonemško kmetijsko ministrstvo poslalo uradni dopis bavarski državi pisarni in ga opremilo z dvema podpisoma ter žigom.

OSRAMOTIL JE VELIKO IME

Sodišče v Winchesteru je obsodilo na zapor nepopravljivega žeparja. Žeparju je ime Sherlock Holmes.

NIC VEČ PREMIJ ZA DVOJCKE

Angleška kraljevska hiša je ukinila premijo, katero so vse od časov kraljice Viktorije plačevali materam, ki so rodile dvojčke ali trojčke. Premija je znašala 10 funtov sterlingov. Prevladalo je mnenje, da država že toliko skrbi za družino in da ta pomoč ni več potrebna.

ČETVORCKI V LONDONU

V neki londonski porodnišnici je rodila žena nekega gradbenega delavca četvorčke, dva dečka in dve deklici. Otroci in mati se dobro počutijo. Ta žena je že rodila dvojčke, ki so sedaj stari šest let.

LAZNI POLKOVNIK

Neki češki čevljar se je polne štiri mesece z uspehom izdajal za polkovnika. Te dni so ga zatvegali v Pragi obsodili na štiri leta in šest mesecev zapora. Čevljarju je uspelo, da je prevziral celo oficirje, s katerimi se je sestajal, ker je zelo dobro poznal vojne predpise in službena pravila. Polkovniško uniformo je ukradel.

CUDNA »EPIDEMIJA« NA ŠVEDSKEM

Policija v švedskem glavnem mestu Stockholmu sedaj z vso vnemo išče več pogrešenih deklet. V začetku januarja je enajst deklet med 14 in 16 letom skrivnostno izginilo. To je prava epidemija, je rekel nedavno policijski komisar, ki vodi otelek za izginule osebe. Policiji otežuje delo to, ker roditelji ne dovolijo, da bi imena njihovih hčera objavili v tisku in radiu. Po mnenju policije so ta dekleta pobegnile od doma, da bi se osvobodila družinskih vezi. Dve stvari si policija ne more razložiti: da so pobegnile od doma pozimi in ne poleti in to, da so izginila samo dekleta in noben fant.

Profesor Piccard, ki je izdelal načrte za batiskaf

V AMERIKI MRAZ,

kakršnega že dolgo ne pomnijo

192 ljudi je zmrznilo — Ledena gora ob obali ZDA — Po ulicah Philadelphije 4 m visoki zameti

Tudi nas je spet presenetila precej huda zima po kratkem spomladanskem predahu. Toda to še ni nič v primerjavi z zimo, kakršna je bila te dni v Ameriki. Začela se je že prve dni februarja in pritiska kar naprej. Nenavadno mrzel val je terjal doslej že 192 smrtnih žrtev. Snežni viharji niso zaleli samo severnega dela ZDA, temveč tudi južne države ob atlantski obali. V državah New York in Pennsylvania je zapadlo nad meter snega, po ulicah Philadelphije pa so bili tudi do 4 metre visoki zameti. V zalivu Atlantic Cityja so opa-

zili devet metrov visoko ledeno goro. To je edinstven pojav, ki ga ljudje še ne pomnijo.

Povsem razumljivo, da je taka zima zavrla ves promet po cestah in železnicah. Tudi letalski promet je prekinjen. Oblasti so mobilizirale na stotine ljudi za čiščenje snega po mestih. V severovzhodnih državah so oblasti morale celo proglašiti izredno stanje in poiskati na pomoč nacionalno gardo. Preklicani so bili dopusti vsem policistom, zaprte vse šole, v Washingtonu pa so naročili državnim uslužbencem, ki niso neobhodno potrebni, naj

ne prihajajo na delo.

V severnih državah ZDA so ponekod zabeležili do 35 stopinj mraza. Pa tudi v južnih državah, ki so na isti geografski širini kot Sahara ali Kairo, je padel toplomer pod ničlo. Mnogo manjših mest in podeželskih naselbin je popolnoma odrezanih. Med mrtvimi so v glavnem potepuhi ali ljudje, ki jih je vihar zajel daleč od doma.

POGASIL POŽAR — S KOMPOTOM

V mestu Zukovski v Sovjetski Zvezi je miličniški narednik Aleksander Gorbunov nadzoroval svoj rajon. Pred mestnim živilskim magazinom je zaduhal vonj po dimu. V medli svetlobi izlozbenih svetilk je opazil, da se v notranjosti poslopja močno kadi. Razbil je izlozbo in ugotovil, da se je vžgal zaboj z ogljem, ki je bil ob peči. Toda s čim bi pogasil požar? Gorbunov je opazil na polici velike kozarce s kompotom in je z njim pogasil požar, še preden so prišli gasilci.

NEZGODA AUDREY HEPBURN

Znano filmsko igralko Audrey Hepburn, ki trenutno snema nek film v Belgijskem Kongu, je doletela nenavadna nezgoda: ugriznila jo je opica.

SOLA HUMORJA

Znano je, da Nemci nimajo kdovekakj smisla za humor. Da bi odpravili to nacionalno slabost, so v Kölnu odprli posebno šolo za šalivce. Na tej šoli poučujejo trikrat tedensko naslednje predmete: tehniko dihanja, mimiko, fonetiko, retoriko in humoristično literaturo. Učenci morajo pripovedovati šaljivo zgodbo, ki mora pripraviti poslušalce do smeha in ne sme trajati več kot 10 minut. Po petih letih učenja si bodo učenci pridobili diplomu.

ŠE EN NEPOJASNJEN POJAV V MORSKIH GLOBINAH SNEG NA DNU MORJA

Ameriška mornarica je prav te dni končala raziskovanja morskega dna v Sredozemskem morju. Sestindvajsetkrat se je spustil jekleni batiskaf in dosegel globino 3200 metrov. Batiskaf je dolg okrog 15 metrov

in ima 2 metra široko jekleno kroglo za opazovanja pod vodo. Ta naprava, ki je zgrajena po načrtih znanega raziskovalca prof. Piccarda, se lahko potopi 4000 metrov globoko v morje.

Raziskovanja so odkrila nekatere nenavadne pojave, med drugim neke čudne 3 cm velike jamice in nekaj »snega«. Za jamice znanstveniki domnevajo, da so jih izkopalne kakšne drobne živalice, saj so podobne mravljiščem. Toda doslej niso mogli odkriti niti ene takšne živalice.

Batiskaf je na vseh globinah morja zasledil bujno življenje. Ribe, ki so jih tam opazovali, pa so bile pokrite z neke vrste »snežinkami«, za katere domnevajo, da nastajajo s povezovanjem drobnih bilk z živalmi.

Batiskaf, ki je raziskoval globoke Sredozemskega morja, je imel s seboj 100 tisoč litrov goriva in se je gibal samostojno. V njem so naprave, ki oskrbu-

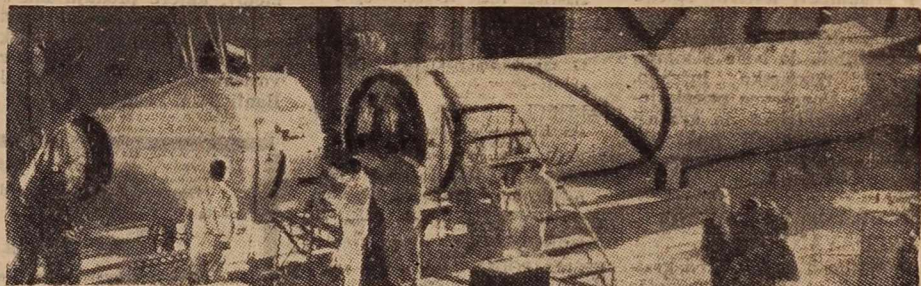
jejo opazovalce v kabini z zrakom ter veliki reflektorji, ki razsvetlijo večno temo v globinah morja. Jeklena krogla je konstruirana tako, da je moč iz nje na vse strani opazovati morje in življenje v njem.

ATOMSKE BOMBE NAD AMERIKO

Poročajo, da je od leta 1954 pa do danes padlo na ozemlju Združenih držav Amerike sedem velikih bombnikov, ki so nosili atomske in vodikove bombe. List dodaja, da so ameriški bombniki nekajkrat odvrgli »nevarno breme« v morje, ko so piloti zaradi okvar na letalih ugotovili, da ne bodo mogli varno pristati na letališčih. Uradni krogi teh podatkov ne zanikajo. Zanimivo pa je, da še ni nikoli taka bomba eksplodirala.

TANK IN PORODNICA

Pred nedavnim so strašni snežni zameti pokrili cele pokrajine v Združenih državah.

Naša slika kaže ameriško raketo Jupiter, ki je ponesla v vesolje prvi ameriški umetni satelit, v trenutku, ko jo sestavljajo

V ITALIJI SE 5 TISOČ NEPOJASNJENIH UMOROV

Italija je tista evropska država, kjer živi največ ubijalcev na svobodi. V zadnjih desetih letih so sodni organi preiskovali nad 10 tisoč primerov umorov. Več kot 5 tisoč ubijalcev doslej niso našli in še vedno žive na svobodi. Navzlic temu je italijanska policija zelo zadovoljna z uspehi, doseženimi v zadnjih letih. Še pred 10 leti je bilo v Italiji več kot 40 odst. nepojasnjenih umorov, medtem ko jih je danes komaj 20 odst.

piše: Janez Švajncar

MRKI

riše: Ladislav Danč

52. Bila je Pirnikova Režika. Stala je tam ob jablani in začudeno gledala nepričakovane gosta. Pogumno se ji je približal in se ustavil nekaj korakov pred njo. Trenutek, dva sta si nepremično stala drug drugemu nasproti. »Ali mi ne boš dal roke? Dolgo te že nisem videla. Tudi oče te niso dočakali. Kje hodiš? Mislila sem že, da te ne bo več domov.« »To je dolga zgodba,« je odgovoril in jo nekam odtujeno opazoval. Zdelo se mu je, da to pred njim ni tisto dekle, na katero je tolikokrat mislil v nočeh, ko ni mogel spati. Režikino podoba si je vtisnil v srce drugačno. Zanj je bila Režika komaj določila deklica z dolgimi plavimi kitami. Ta pred njim ji ni bila podobna.

53. »K očetu pojdem po slovo,« je rekel in odšel od nje. Začuden je zrla za njim. »Ali po tolikih letih ločitve nimaš bolj prijazne besede zame?« je vprašala in željno čakala odgovor. »Počakaj, moj čas še ni prišel,« je odgovoril skoraj trdo. Hotel ji je reči nekaj lepšega, nekaj tistega, kar se mu je budovalo v prsih ob spominih nanjo, toda sedaj je spoznal, da sta si postala pravzaprav zelo tuja in da so leta postavila med njiju nepremostljivo zapreko. »Vsaj to mi povej, kje si sedaj v službi. Jaz sem zaposlena v mestu,« je pretrgala molk, ki je nastal med njima. »Potrpi, sem ti rekla,« je dejal in ji ni pogledal v oči.

54. Tiho kakor tat je prispel do hiše. Vzpel se je na prste in pogledal skozi okno v kuhinjo. Mati je sedela pri mizi in sklanjala obraz v dlani. Nasproti nje so sedele ženske in pletle yence. Med smrekove vršičke so zatikale rože. Potem je zdrsnil ob zidu k naslednjemu oknu. Za njim je zagledal očeta. Ležal je na belo prevlečenem odru med cvetjem in ob njem so gorele sveče. »Oče, prišel sem k tebi po slovo. Zbogom, oče, in odpusti mi vse, kar ni bilo prav,« je zašepetal in nato odšel po sadovnjaku. Zdelo si je, da bi se pokazal domaćim, a to bi bilo preveč tvegano. Videle bi ga tudi ženske, ki so v hiši. Šklenil je, da bo počakal noči in nato zopet pogledal domov.